

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ
БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
МЕДИЦИНАЛЫК КОЛЛЕДЖ**

“Каралды”

Медициналык колледждин
директору, доц. Э.С. Арынов

Э.С. Арынов
Прот. № 1 от 11.09.2023-ж.

“Макулдашылды”

ОшМУнун билим берүүнүн
инновациялардын
сапатын өнүктүрүү боюнча
стратегиялык пландаштыруу
департаментинин директору,
ф-м.и.к. доц. Ж.А. Артыкова

Ж.А. Артыкова

“Бекитилди”

ОшМУнун кесиптик билим
берүү бөлүмүнүн директору, м.и.к.
деңгээлиндеги профессор Ч.

**НЕГИЗГИ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮ
ПРОГРАММАСЫ (НКББП)**

**060106 «ОРТОПЕДИЯЛЫК СТОМАТОЛОГИЯ»
АДИСТИГИ**

2023-2024-окуу жылы

БАҒЫТЫ: 060106 «Ортопедиялык стоматология»

Квалификациясы: Тиш техниги

Негизги кесиптик билим берүү программасы-окуу усулдук документациялардын жыйындысы: багыт берүүчү максаттары, күтүлгөн натыйжалар, даярдоонун багыты боюнча билим берүү процессин уюштуруу жана мазмуну, реализациялоо технологияларын жана шарттарын, ушул багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун баалоо сапатын жана төмөнкүлөрдү ичине камтыйт: окуу план, окуу курстарынын жумушчу программалары, предметтери, дисциплиналар (модулдар), студенттерди даярдоо сапатын камсыздаган жана башка материалдар, андан сырткары окуу календардык график жана тиешелүү билим берүү технологиясын реализациялоону камтыган методикалык материалдары регламенттештирет.

(060106) Ортопедиялык стоматология адистиги -нде кесиптик орто билим берүү мамлекеттик стандартын аткаруу адистерди даярдоо боюнча орто кесиптик билим берүү

НКББП структурасы Ош мамлекеттик университетинин №33-блоченде көрсөтүлгөн жобонун негизинде иштелип чыкты.

ОшМУга караштуу медициналык колледждин педагогикалык кеңешинде бекитилди

11.09.2023-ж. Протокол №1

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 28-мартындагы №160 токтомун аткаруу тууралуу БУЙРУК 443\1 13.04.2018-ж (ОУКны бекитүү, тигтүү жана окуу пландарды бекитүү).

- КРдин орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты (МББС) 15.05.2019-ж. Буйрук №557\1

Квалификация: тийиш техника

Окуу мөөнөтү: 2 жыл 10 ай

Окуу формасы: Күндүзгү

МАЗМУНУ

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

- 1.1. Киришүү
- 1.2. Негизги терминдер жана аныктамалар
- 1.3. НЫБПнын негизги ченемдик (нормативдүү) документтери.
 - 1.3.1. НЫБПны ишке ашыруудагы уруктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.
 - 1.3.2. Студенттин НКББПны ишке ашыруудагы уруктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.
 - 1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын жышты мүнөздөмөсү
 - 1.4.1. НКББП или маексаты (миссиясы жана милдеттери)
 - 1.4.2. НКББП или окутуунун натыйжалары
 - 1.4.3. НКББПнын максаттарына окутуунун натыйжаларынын деңгээли
 - 1.4.4. Аспирантты өздөштүрүү мөөнөтү
 - 1.4.5. Аспиранттык коллегия талаптар
 - 1.4.6. НКББПнын эмгек холдору
2. БУТУРУУЧУНУН КЕСИПТИК ИШМЕРДүүлүгүнүн мүнөздөмөсү
 - 2.1. Бутуруучулардын кесиптик ишмердүүлүк тармагы
 - 2.2. Бутуруучулардын кесиптик ишмердүүлүк объектиси
 - 2.3. Бутуруучунун кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү
 - 2.4. Бутуруучунун кесиптик ишмердүүлүгүнүн милдеттери
3. Өздөштүрүүнүн жыштыгыктарына карата талаптар
 - 3.1. Иш берүүчүлөрдүн муктаждыктарына анализ жасоо
 - 3.2. Бутуруучунун НКББПны өздөштүрүүнүн шартына карата талаптар
4. БИЛИМ БЕРүү ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА УЮШТУРУЛУШУН РЕГЛАМЕНТТӨӨЧУ ДОКУМЕНТЕР
 - 4.1. Компетенттүүлүккө багытталган НКББП бүтүндүгүн камсыздоочу программанын документтер
 - 4.1.1. Компетенцияларды калыптандыруучу матрицалары (дисциплинарлардын үчөлгөрүн боюнча жана өзүнчө дисциплиналар боюнча)
 - 4.1.2. НКББП өздөштүрүүдө бардык милдеттүү жалпы маданий жана кесиптик компетенцияларды калыптандыруунун паспорттору жана программалары
 - 4.1.3. Компетенттүүлүккө багытталган окуу планы жана окуу процессинин календардык графиги
 - 4.1.4. Компетенттүүлүккө багытталган НКББП билим берүүнүн баскычтык күтүлдүүчү натыйжаларга карата лардынгына шайкештигин студенттерди арада компетенция түрдө баалоо (аттестация) боюнча программасы
 - 4.1.5. Бутуруучу студенттердин жыштыгыктоочу комплекстүү сынактарынын (жыйынтактоочу мамлекеттик аттестациясынын) программасы
 - 4.2. Компетенттүүлүккө багытталган НКББП дисциплинардык программанын документтери
 - 4.2.1. Окуу дисциплиналарынын жумушчу программалары
 - 4.2.2. Өндүрүштүк практиканын программасы
 - 4.2.3. ОшМУ менен шайкештик сактоо мекемесинин ортосундагы келишимдин үлгүсү
 - 4.2.4. Ишеним-изилдөө шпирини программасы

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ

- 5.1. Жыштык гуашиктардык иже (С.1)
- 5.2. Математикалык, табигый-илемий иже (С.2)

- 5.3. Кесиптик ички (С.3)
- 5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3)
- 5.5. Вариативдүү бөлүк – студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар (С.1, С.2, С.3)
- 5.6. Диплоом
- 5.7. Өндүрүштүк практика

6. РЕСУРСТУК КАМСЫЗДОО

- 6.1. НКБЫП кадрдык камсыздоосу
- 6.2. НКБЫП окуу-методикалык жана маданий камсыздоосу
- 6.3. НКБЫП ишке ашырылышы камсыздоочу кадрдык-техникалык база
- 6.4. Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болгон каржылоо.

7. БУТУРУУЧУЛОРДУН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИАЛАРЫНЫН ӨНУГҮҮСҮН КАМСЫЗДООЧУ КОЖДЫН СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

- 7.1. Студенттик өз алдынча башкаруу органдары, профкомдор
- 7.2. Спорттук-ден соолукту камдоочу иш-чаралар
- 7.3. Кесип аркылуу тарбиялоо
- 7.4. Жалпыкыш иштөө
- 7.5. Социалдык жардамдын чаралары

8. СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨШТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО СИСТЕМАСЫН ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК КАМСЫЗДОО

- 8.1. Окуудың жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана ырайыт аттестация
- 8.2. Окуудың жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана ырайыт аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фондтору
- 8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жылкыныктоочу мамлекеттик аттестациясы
- 8.4. Ма өткөрүүнүн программасы, формасы жана түрүнөн

9. СТУДЕНТТЕРДИ ДАЫРДОО САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК ДОКУМЕНТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР

- 9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун негиз механизмдери
- 9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизмдери

10. НКБЫП ТОЛУГУ МЕНЕН ЖАНА АНЫ ТҮЗӨН ДОКУМЕНТТЕРДИ УЛАМ ЖАНАЛДООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТ

11. НКБЫП ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРЫНЫН, ЭКСПЕРТТЕРИНИН ТИЗМЕСИ

Жаалы жобозор

БАҒЫТЫ: 060106 «Ортоестетикалык стоматология»

Квалификациясы: Тини техникли

1.1 Киришүү

Негизги кесиптик билим берүү программасы-окуу усулдук документациялардын жайылдыкка багыт берүүчү максаттары күтүлгөн натыйжалар даярдонун багыты боюнча билим берүү процессин уюштуруу жана мазмуну, реализациялоо технологияларын жана шарттарын, үнүм багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдонуну башлоо сапатын жана төмөнкүлөрдү ичине камтыйт: окуу плин, окуу курстарынын жумушчу программалары, предметтери, дисциплиналар (модульдар), студенттердин даярдоо сапатын камсыздаган жана башка материалдар, акыл сырткары окуу календарлык график жана тиешелеш билим берүү технологиясын реализациялоону камтыган методикалык материалдары регламенттештирет.

(060106) Ортопедиялык стоматология дисциплинаде кесиптик орто билим берүү маалекеттик стандартын аткаруу адестерди даярдоо боюнча орто кесиптик билим берүү программаларды ишке ашыруучу бардык КОББ үчүн, уюштуруучулук-укрук тармагына (формаларында) карабастан, милдеттүү болуп эсептелет.

Тини техникли-квалификациясы, ат аттестациянын натыйжалары боюнча ыйгарылат илтипиктүү өздөштүргөн адамдарга тийиштүү негизги билим берүү программалары кесиптик орто билимге ээ болгондорго белгилүү бир кесиптик иш жүргүзүү көрсөтүү боюнча профессионалдык жана ишмердүүлүк чөйрөсүндө тини жана ооз көндөйлүнүн оорударын алдын алуу методдорун компетенциясына жараша калктын мугтаждыгын жоюуга колдоно билишкен адис катары калыптанышат.

1.2.Терминдер жана аныктамалар

Маалекеттик орто билим берүү стандартында “Билим берүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына жана Кыргыз Республикасы жогорку кесиптик билим берүү жагында белгиленген тартыпте кабыл алынган эл аралык документтерге ылайык терминер жана аныктамалар ыйдаланылат.

- негизги кесиптик билим берүү программасы окуу-усулдук документтердин толгонуу, жонго салуу максаттары, күтүлүүчү натыйжалары, тиешелүү адистик боюнча билим берүү жарыянын ишке ашыруу мазмуну жана уюштуруу

- Дисциплинанын ички - билим берүү программасы же окутуу, билим берүү максаттары жана натыйжалары боюнча белгилүү бир логикалык толуктуу бар дисциплинады жайылдысы, бир бөлүтү.

- **Модуль** - окутуу, билим берүү максаттары жана натыйжалары боюнча белгилүү бир логикалык толуктуун бар тартыпте бир бөлүтү.

- **Компетенция** - тиешелүү адистик боюнча кесиптик иш жүргүзүү үчүн зарыл болгон жеке сапаттары, билимдердин жана көндүмдөрдүн динамикалык ийкалышы.

- **Кредит (кредиттер)** - негизги кесиптик билим берүү программасынын садымдуулугунун шарттуу өлчөмү.

• Окутууну жыйынтыгы - билим, билигитиктер жана көндүмдөр менен катары натыйжасында негизги кесиптик билим берүү программасы боюнча окутуудан алынган жыйынтык.

1.3.НББПнын негизги ченемадик (нормативдүү) документтери.

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 28-мартындагы № 160 токтомун аткаруу тууралуу БУЙРУК 443\1 13.04.2018-ж (ОУКна бекеттүү, типтүү жана окуу-пандарды бекеттүү),
- ТОКТОМ, 2016-жылдын 4-октябры, №525. Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2015-жылдын 29-сентябрындагы № 670 “Кыргыз Республикасынын билим берүү системасында көз карандысыз аккредитцияны боюнча актыларды бекеттүү жөнүндө” токтомунун толуктоолорду киргизүү тууралуу (минималдуу талаптар).
- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн 2018-жылдын 23-ноябрыдагы № 334 токтому менен бекетилген КРга билим берүүнүн лицензиялоо тартиби жөнүндө убактылуу жобо
- КРдин орто кесиптик билим берүүнүн Мамлекеттик стандарты (МББС) 15.05.2019-ж. Буйрук № 557\1

- Ош мамлекеттик университетинин УСТАВЫ 09.11.2018-ж.

- Ош мамлекеттик университетине караштуу медициналык колледждин жалпы жобосу 18.12.2015-ж

1.3.1. НКББПны ишке ашыруудын укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

КОББ даярдоонун багыты боюнча негизги билим берүү программасын өз алдынча иштеп чыгышат. НКББП Кыргыз Республикасынын даярдоо багыттары боюнча эмгек базарына керектоолорун ээсикке алуу менен тийиштүү мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштешип чыгышат.

Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапаттап баалоо аярдан күндөү, аралыктык жана жыйынтык мамлекеттик аттестациясын камтышы керек. Студенттерди жана бүтүрүүчүлөрдү аярдан жекене жетпикеликтерин тийиштүү НКББПнын этаптуу же туңку талаптарга ышыйк келгидей аттестациялоо үчүн баалоочу каражаттардын тийгүү тиширмаларды, текиерүү жумуштарын, тесттерди ж.б. камтуучу, билимдерди, билигитиктерди жана ээ болгон инструкторди депсиздин баалоодо мүмкүндүк берүүчү байырыды түзүлөт. Баалоочу каражаттардан байырыдан ЖОЖ иштеп чыгат жана бекетет.

Бүтүрүп чыгаруучу квалификациянылуу иштердин мамкунун, көлөмүнө жана түзүмүнө карап талаптар жогорку окуу жайдын белгилелеси тартиби боюнча аныкталат.

КОББ студенттердин өзүнүн окуу программасын түзүүгө катышуусунун реалдуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылууга милдеттүү.

КОББ НКББПны түзүүдө студенттерди аярдан укуктары жана милдеттүүлүктөрү менен тааныштырууда, студенттер тинди алган сабактар аярд үчүн милдеттүү болуп эсептенинерин, ан эми аярдан сумаалык эмгек сыйымдуулугу окуу мерчеминде каралгандан кем болбошу керектигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

1.3.2. Студенттин НКББПны ишке ашыруудын укуктарына жана милдеттүүлүктөрүнө карата жалпы талаптар.

- Студенттер, студенттин тийлөөсү боюнча окуу сабактарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын коломунун чектеринде, НКББЦда алынган караган конкреттүү сабакты тандап алууга укуктуу.
 - Студент өзүнүн жекече билим берүү траекториясын түзүүдө сабакты тандоо боюнча кеңеш алуу жана алардын даярдоонун (актештирүүнүн) болочок багытына таасир этүү укугуна ээ.
 - НКББЦна өздөштүрүүдө натыйжалуулукка жетишүү максатында өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клублардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга милдеттүү.
 - Студенттер колледждин НКББЦсында алдан ала каралган бардык тапшырмаларды аныкталган белгилерден моюноттордо аткарууга милдеттүү.
 - Студенттин окуу жүрүшүн максималдуу коюму анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн камтуу менен, жумасына 45 саат болуп белгиленет.
- Жумасына аудиториялык сабактардын күндүзгү окуу таризиндеги көлөмүн КОББЦнын деңгээлин жана даярдоонун багытынын өзгөчөлүгүн эсепке алуу менен, ар бир окуу сабатын үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 50% чектеринде мамлекеттик билим берүү стандарты аныктайт.

1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын жалпы мүнөздөмөсү

1.4.1. НКББЦнын максаты (миссиясы жана милдеттери).

1-миссият. Заманбап медициналык технологияларды, стоматологиялык жабдыктарды, шайрамдарды жана тиш-техникалык материалдарды колдонуу менен тиш протездеринин ар кандай жакында түрлөрүн жасай алуу жана учурдун талаптарына жооп берген атайын орто билимдүү адис болуп калыптануу;

2-миссият. Кесиптик жаш ишмердүүлүк чөйрөсүндө жасалма тиш протездеринин түрлөрүн калктын муктаждыгын жоюуга колдоно билиген адис болуу.

3-миссият. Тиш жана ооз көңдөйүнүн ооруларын алдын алууда калк арасында санитардык агартуу иштерин жүргүзө алышкан, коомдук ишмердүүлүктөргө активдүү катышууга кытабылар, мекенин сүйгөн, өз оюн оозеки жана жазуу түрдө айна туюндурган агартуу иштин орто билимдүү адис болуп калыптануу.

1.4.2. НКББЦнын окутуунун натыйжалары(ОН)

Окутуунун натыйжалары	Калыптандыруучу компетенциялар
	Он-1=ЖК-2. ЖК-4. ЖК-8.
ОН-1. Алтын билимдерин өз алдынча өркүндөтүү жана заманбап технологияларды пайдалануу менен математикалык, табигый, гуманитардык, экономикалык, бөлүгүк билимдерди кесиптик ишмердүүлүгүнө пайдалана алат.	ЖК-2. Стандарттык жана стандарттык эмес жагдайларда чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, демингени жана жоопкерчиликти колго алуу. ЖК-4. Кесиптик ишмердүүлүктө маалыматтык байланыш технологияларын

<p>Гурандуулук, төлөрштүтүүлүк, демократиялык, укуктук принциптердин негизинде коллектинде, чыкан жаманга уюштуруу-башкаруу иштерин жүргүзүү билишет.</p>	<p>колдоону.</p> <p>ЖК-8. Чыкан жаманга уюштуруу-башкаруу ишине дарр болуу.</p> <p>ККК-6. Кесиптик ишмердүүлүгүндө компьютердик технологияны, колдонмо программаларды (САД,САМ)жана мобилдик тиркемелерди натыйжалуу колдоно билүү.</p>
<p>ОН-2. Кызматташтык мамилени ишке ашырууга жөндөмдүү, өз оюн мамлекеттик жана расмий тилде ачык билише алган, социалдык мамилени деңгээлинде чет тилдеринин бирөөсүн өздөштүрүүнө ишмердүүлүктү калыптандыра алат. Тарыхый башуулуктарды, маданий мурастарды сактай билиши</p> <p>жонксерчиликтуу аялс болуп калыптангышат.</p>	<p>ЖК-9. Мамлекеттик жана сфипциалдык тилде оозеки, жазуу, коммуникацияга жөндөмдүү тарыхыйлыгына карата экинчи тилди билүү.</p> <p>ЖК-10. Элдик тарыхый мурастына, коомдук, маданий жана диний айырмчылыктарды урматтоо.</p>
<p>ОН-3. Жасалма тиштердин моделдерин даярдоону билишет. Ортопедиялык тиш-техникалык лабораторияларда колдонулуучу стоматологиялык материалдардан химиялык-физикалык касиеттерин, колдонуу эрежелерин, даярдоо аякчаларын аныктай алышат.</p>	<p>ЖК-1. Өз ишин уюштуруучу, кесиптик милдеттерди аткаруучу, аякчалын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү.</p> <p>ККК-3. Тиш техникалык лабораторияларда колдонулуучу материалдарды даярдоо, пайдалануу, колдонуу эрежелерин билишет.</p> <p>КК-7. Бүтүн коюлуп даярдалган жасалма тиштерди жана көпүрө сымак тиш протездерин даярдоо.</p>
<p>ОН-4. Ортопедиялык стоматологиянын тиш техникалык лабораториясында жасалма тиш протездеринин даярдоодогу этаптарынын куюп даярдоо аякчаларын өздөштүрүшөт. Тиш техникалык лабораториялардагы инфекциялык көзөмөл эрежелерин сактоону билишет.</p>	<p>ОН-4=ЖК-6. ЖК-6. КК-10. ККК-5.</p> <p>ЖК-6. Команда мүчөлөрүнүн жумушун жана аякчалын иш ордун, окуусуна, тишчырмазырыннан атырмалыгынын жапынтыгына жоопкерчиликти алуу.</p> <p>КК-6. Штивдүү, тиштерге кийгизилүүчү жасалма калтима тиштерди жасоо.</p>

	<p>КК-10. Иммектүү, куюлган, бюетелдүү, жасалма тини протездерин даярдоо.</p> <p>ККК-5. Тини техникалык лабораторияда инфекциялык котомоголду жүргүзө алашат</p>
	<p>ОП-5=ЖК-5, КК-1, КК-2, КК-3, КК-4, КК-5, КК-8.</p>
<p>ОП-5. Алынбоочу, жарым жартылай алынган-салынуучу, толук алынган-салынуучу жасалма тини протездеринин клиникалык жана лабораториялык этаптарын билгизет. Протездерди даярдан берсе алашат.</p>	<p>ЖК-5. Командада иштөөнү жана кесиптештер, жетекчилер, бейтаптар менен натыйжалуу байланышуну билүү.</p> <p>КК-1. Пациенттерди кээ бир типтери жок болсо, анын салымына жасалма тини протездерин даярдоо.</p> <p>КК-2. Бардык типтери жок болсо, толук алынган-салынуучу жасалма пластик тини протездерин даярдоо.</p> <p>КК-3. Алынган-салымына пластик жасалма тини протездерин калабында келтирив даярдоо. Алынган салынуучу жасалма тини протездерин даярдоо.</p> <p>КК-4. Пластикка тини каронкаларын жана көпүрө сымал тини протездерин даярдоо.</p> <p>КК-5. Темир тини каронкаларын жана көпүрө сымал тини протездерди даярдоо.</p> <p>КК-8. Бүтүн куюлган каронкаларды жана каптама көпүрө сымал протездерди жасоо.</p>
<p>ОП-6. Стomatологиялык-ортодонтиялык аппараттарды жана бет-жаак жасалма аппараттарды жасоонун технологияларын билген аше болушат.</p>	<p>ОП-6=ЖК-3, КК-12, КК-13, КК-14, КК-15.</p> <p>ЖК-3. Кесиптик машпеттерди натыйжалуу аткаруу, диагностика жана инсандык өнүгүү үчүн керектүү болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө жана пайдалануу.</p> <p>КК-12. Стomatологиялык, ортодонтиялык аппараттардан негизги элементтерин жасоо.</p> <p>КК-13. Негизги алынуучу жана алынбоочу стomatологиялык ортодонтиялык протездерди даярдоо.</p> <p>КК-14. Бет-жаак бөлүгүндөгү келтикте бет- жаак жасалма протездеринин негизги түрнөрүн жасоо.</p> <p>КК-15. Оорууну алдын-алуу үчүн</p>

	даярдытуучу бет жана жаралма протездерин (инпиаларды) жасоо.
ОН-7. Стромтологиялык бейтаптарга кароо жүргүзүүнү, келеш берүүнү жана жени саяк жашоо образын камсыздыктарга алат.	ЖЖ-7. Жеке ишенимдик жана кесиптик өнүгүүсүн башкаруу, кесиптик иште эмгек шартынын жана технологияларынын өтгөрүүсүнө диаптанциялануу. КЖК-1. Бейтаптардын латтануусун аныктоо жана келеш берүү.Типи ооруларынын белгилерин билүү.Оорунун клиникалык көрүнүшүн түшүнүү. КЖК-2. Оог көлдөбүнүн чег кабатынан, жуушак ткандаларынан, бүйлөнүн, чев-өлчөм белгилерин билүү, оорунун белгилерин аныктоо. КЖК-4. Деми саяк жашоо образын камсыздыктандыруу.

1.4.3. Адистикти өздөштүрүүнүн мооноту

- **060106"Ортоңөндиялык стоматология"** адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн түрү - күндүзгү.

- Адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн негиздик мооноту жатып орто билимди базасында окутуунун күндүзгү формасында **3** жыл **10** айдын көм эмес.

НЖБЫНын максаттарына окутуунун натыйжаларынын дая келүүсү

7-табыш

Окутуунун натыйжасы		Максат 1	Максат 2	Максат 3
1	ОН-1. Алдан билимдерин өз алдынча өркүндөтүү жана заманбап технологияларды пайдалануу менен математикалык,табигый, гуманитардык экономикалык, бейтарап билимдерин кесиптик ишмердүүлүктүндө пайдалана алат. Гумандуулук, толеранттуулук, демократиялык, уктук принциптердин негизинде колдоктондоо,чакан жаманатта үнөнтүрүү-башкаруу иштерин жүргүзө билишет.	+		+
2	ОН-2. Кадматташтык мамилени ишке ашырууга жөндөмдүү, өз оюн мамлекеттик жана расмий тилде		+	+

	ачык билдире алган, социалдык мамиленин деңгээлинде чет тилдеринин бирөөсүн өздөштүргөн шимердүүлүктү камсыздандыра алат. Тарыхый баалуулуктарды, маданий мурасларды сактап калган жөнөкөрчүлүктүү дине болуп калыптышына ишенет.				
3	ОН-3. Жасалма тиштерди моделдерин даярдоону билишет. Ортоңсаяктык тиш-техникалык лабораторияларда колдонулуучу стоматологиялык материалдардын химиялык-физикалык касиеттерин, колдонуу эрежелерин, даярдоо кемчиликтерин аныктай алышат.	+			+
4	ОН-4. Ортоңсаяктык стоматологиялык тиш техникалык лабораториясында жасалма тиш протездеринин лаборатордук этиптеринин куюл даярдоо акчашарын өздөштүрүшөт. Тиш техникалык лабораториялардагы инфекциялык көзөмөл эрежелерин сиктоону билишет.		+	+	+
5	ОН-5. Ашиктоочу, толук эмес алышты-салынуучу, толук алышты салынуучу жасалма тиш протездеринин клиникалык жана лабораториялык этиптерин билишет. Жасалма тиш протездерди даярдап бере алышат.	+	+		
6	ОН-6. Стоматологиялык ортодонтиялык апараттарды жана бет-жаак жасалма протездерди жасоонун технологияларын билген дине болушат.		+		
7	ОН-7. Стоматологиялык бейтатырлар кароо жүргүзүүнү, кеңеш берүүнү жана денни сак жасоо абралын калыптандыра ашат.	+	+		

1.4.4. ИКБЫПдын эмгек калому

Кесиптик орто билим берүү программасына төмөнкү окуу циклдерин окутууну камсыз кылат:

1. Жашаг гуманитардык инки
2. Математикалык жана табияты-илимий инки
3. Кесиптик инки жана анын бөлүмдөрү
4. Дене тарбия
5. Практика
6. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация.

Жадыны эмгек сыйымдуулугу:

№	Окуу дисциплиналарынын	Жадыны эмгек сыйымдуулугу	Семестрлер боюнча болжолдуу болжолтуруу

Аталышы (практикалар кошулуш)	Курсу	саатта	1	2	3	4	5	6
			сэм	сэм	сэм	сэм	сэм	сэм
Жааны гуманитардук инки	18	540						
I. Базалык бөлүк	15	450						
Кыргыз тили жана адабияты	3	90	x					
Орус тили	3	90	x					
Чег тили	3	90	x					
Кыргызстан тарыхы	2	60	x					
Манас таалуу	2	60		x				
Кыргызстан географиясы	2	60						
Вариативдик бөлүк	3	90					x	
Жааны:	18	540						
2	6	180						
Математикалык жана табигый илимдер инки	4	120						
Базалык бөлүк	2	60						
Кесиптик математика	2	60			x			
Информатика	2	60		x				
Вариативдик бөлүк	2	60					x	
Жааны:	6	180						
3	132	4050						
Кесиптик инки	112	3360						
Базалык бөлүк	2	60	x					
Датан тилинин искилдери медициналык терминология менен	2	60	x					

Кашинин анатомиясы жана физиологиясы жаны патология негиздери менен 2	8	240	x					
Тыштерди моделдөө	4	120	x					
Куюлуп жасалган тыштер	4	120					x	
Алынбоочу протездер 1	6	180		x				
Алынбоочу протездер 2	6	180			x			
Алынбоочу протездер 3	4	120				x		
Алынбоочу протездер 4	4	120					x	
Алынбоочу протездер 5	4	120						x
Алынбоочу протездер 1	6	180		x				
Алынбоочу протездер 2	6	180			x			
Алынбоочу протездер 3	3	90				x		
Алынбоочу протездер 4	5	150					x	
Алынбоочу протездер 5	4	120						x
Алынбоочу протездер 1	6	180		x				
Алынбоочу протездер 2	4	120			x			
Алынбоочу протездер 3	5	150					x	
Алынбоочу протездер 4	4	120						x
Алынбоочу протездер 5	4	120						x
Бет жана протездери 1	4	120					x	
Бет жана протездери 2	4	120						x
Ортодонтиялык аппараттар	8	240					x	
Тыш техникалык материал таануу эмгекти коргоо курсу менен	4	120		x				

- Иммердикти уюштуруу
- Стоматологиялык оорудардан белгилерин билишет жана келиш бере алышат.
- Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик иммердуулугунун милдеттери:
060106 Ортоңелимлик стоматология адистигин даярдоо багыты кесиптик иммердинин түрлөрүнө жарыш төмөндөгүдөй кесиптик милдеттерди коет:

Иммердиктин даярдык милдеттеринин түрлөрү

- стоматологиялык оорудардан даярдык милдеттери;
- тишти быжыктар чел кабыкчасынан оорударынан белгилерин аныктоо;
- тишти сезгенүү оорударын аныктоо;
- тишти кышып алуу дивергенттикке моделдерди даярдоо жана анализдөө;
- параллелограмм, эллипс, дуга сыяктуу жерге жерге протездерди жана ортодондук аппараттарды коррекциялоо;
- шпательди жактайдан оорударга даярдык үчүн кышым жардамды көрсөтө билүү

3. Өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына карата тааламдар

3.1. Иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүн талдоо жүргүзүү

060106 «Ортоңелимлик стоматология» адистиги боюнча бүтүрүүчүлүнүн компетенциялык модели, иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүн эске алуу менен бирге түзүлөт.

Ортоңелимлик стоматология –мектеп жетекчилеринин «Иш берүүчүлөрдү» үчүн адистигин суроолорунан жөн берүүчүлүн негизинде, иш берүүчүлөрдүн керектөөлөрүн түзүү жана көтөрмө берилет.

Бүтүрүүчүлөрдүн эмгек рыногунда кызыктык деңгээли талпыкка ээ экендигин жана аварды тиешелүү түрдө ишке жайгаштыруунун келечети (келечектеги адистешүүсүн эске алуу) тууралуу алгын иш божомолдоо, өзгүч милдеттерди (инжениерлик диния) талдоонун негизинде ишке ашырылат.

3.2. Негизги билим берүү программасын (НКББП) өздөштүрүүнүн натыйжасында калыптануучу, бүтүрүүчүлүн компетенциясы.

НКББПны өздөштүргөндөгү тууралуу жыйынтык, бүтүрүүчүлүн окутуунун натыйжасында ээ болгон компетенциясы аркылуу аныкталат, башкача айтканда бүтүрүүчү кесиптик иммердуулуктун милдеттерине кызыктык өзүнүн алган билимин, көндүрүнү колдоно билүү жөндөмү

Жаңы компетенциялар

ЖК-1. Өз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткаруу методун жана ыкмаларын тандоону, авардан натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билүү

ЖК-2. Стандарттык жана стандарттык эмес жагдайларды чечим кабыл алуу, маселелерди чечүү, демилгени жана жоопкерчиликти көтөрүү

ЖК-3. Кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткаруу, адистик жана инсандык өнүгүү үчүн керектүү болгон машыматтарды издөө, чыңалоо жана пайдалануу

ЖК-4. Кесиптик иммердуулуктө мамилеттик-байланыш технологияларын колдонуу

ЖК-5. Командада иштөөнү, кесиптештер, жетекчилер, бейтаптар менен натыйжалуу башкарууну билүү

ЖК-6. Команданын мүчөлөрүнүн (кол астындагылар) жумушчуна жана алардын жумуш орудуна окутууна, тиешмрмилерин атыорылышында жайынтатына жоопкерчиликти алуу

ЖК-7. Жке ишенимдик жана кесиптик огутуусунун башкаруу, кесиптик иште эмгек шарттарынын жана технологиялардын өтөрүүсүнө адатташыянуу

ЖК-8. Накан жамалта уюштуруу-башкаруу ишине даир болуу
жана жазуу коммуникацияга

ЖК-9. Максикеттик жана официналдык тилге оозеки жана жазуу коммуникацияга

жондоолуу жана зарылчылыгына карата экинчи тилди да билгенлик

ЖК-10. Экини тарапкы мурасына жана маданий калпа-салттарына эвр мамиле жасоо, коомдук маданий жана диний айырмачылыктарды урматтоо

Кесиптик компетенциялар

КК-1. Кээ бир тиштер жок болгондо, алдында-салдыкка тиш протездерин даярдоо

КК-2. Тиштери толук жок болгондо, алдында-салдыкка пластик тиш протездерин даярдоо

КК-3. Алдында-салдыкка пластика тиш протезин калыбына келтирип даярдайт

КК-4. Пластикка тиш коронкаларын жана көпүрө сымак тиш протездерин даярдайт

КК-5. Темир тиш коронкаларын жана көпүрө сымак тиш протездерин даярдайт

КК-6. Штифтүү, кантикалдуу, жасалма, каптама тиштерди жасайт

КК-7. Бүтүн куюлуп даярдыган жасалма тиштерди жана көпүрө сымак тиш протездерин даярдайт

КК-8. Бүтүн куюлуп даярдыган жасалма тиш коронкаларын жана сырткы каптаган

көпүрө сымак тиш протездерин жасайт. Бет-жака аппараттарын жасайт

КК-9. Биотелдүү тиш протездерин жасоо

КК-10. Иммектүү, куюлган, биотелдүү, жасалма тиш протездерин даярдоо

КК-11. Ортодонтиялык аппараттарды жасоо

КК-12. Ортодонтиялык аппараттардан негизги элементтерин жасоо

КК-13. Негизги алынуучу жана алыноочу ортодонтиялык аппараттарды жасайт

КК-14. Бет-жака бөлүгүндөгү кемтикте, бет-жака аппараттарынын негизги түрлөрүн жасайт

КК-15. Алдында алып даярдоочу бет-жака аппараттарын (инналарды) жасайт

ККК-1. Кесиптик ишмердүүлүгүндө укуктук жоопкерчилигин билген жана бейтаптарга

укуктук жардам көрсөтүүчү уюштуруу

ККК-2. Бейтаптардын дагтшуусун аяктоо менен кенеш бере алат

ККК-3. Тиш оорударынын белгилерин билгешет. Оорунун клиникалык көрүнүшүн

түшүнүшөт

ККК-4. Ооз көндөрүнүн чети кабыгынын, жұмшак ткандалрынн чен-өлчөм белгилерин

билгешет, оорунун белгилерин айырмалай атышат

ККК-5. Ооз көндөй, тиш жана бет-жака органдарынын анатомия-физиологиялык,

патофизиологиялык түзүлүшүн билгешет жана стоматологиялык жардамды уюштура алышат.

ККК-6. Кесиптик ишмердүүлүгүндө компьютердик технологияны, колдонмор

программаларды (САД/САМ) жана мобилдик тиркемелерди натыйжалуу колдонуу билүү.

4. БИЛИМ БЕРУУ ПРОЦЕССИНИН МАЗМУНУН ЖАНА УЮШТУРУЛУШУН РЕГЛАМЕНТТӨӨЧУ ДОКУМЕНТТЕР

- окуу планы;

- окуу календардык графиги;

- компетенция матрицасы;

- окуу курстардагы дисциплиналар үчүн жумушчу программа, сыныбуулар;

- студенттерди сапаттуу даярдоо жана тарбиялоодо ар түрдүү материалдар менен камсыздоо;

билдирүүгүз практикалык программасы

НКББП алистерди даярдоодо төмөндөгү окуу циклдери камтылат.

СПО 1- жылы гуманитардык цикл

СПО 2- математика жана так илимдер цикли

СПО 3- кесиптик цикл

СПО 4-практика

СПО 5- жылы мамлекеттик аттестациялоо

СПО 6- жене тарбия

Ар бир цикл базалык жана приоритеттик бөлөк болуп бөлүнгөн. Приоритеттик бөлүктөгү сапаттарга тиешелүү курстарды окутуу каралган жана иш берүүчүлөр, бүтүрүүчүлөр, студенттердин оюн эске алуу менен дисциплиналар окутууга суунишпайт. Ош мамлекеттик университетинин нормативдик документтеринин негизинде окуу-усулдук кенештин чечими менен ишке ашырылат.

4.1.Компетенттүүлүккө багытталган НКББП бүтүндүгүн камсыздоочу программалык документтер

4.1.1. Компетенцияларды калыптандыруучу матрицалары

2023-2024-окуу жылындагы окуу планында каралган циклда окутулдуучу дисциплиналар боюнча калыптандыруучу компетенциялар (Тиркеме 1)

4.1.2. Негизги кесиптик билим берүү программасын (НКББП) өздөштүрүүдөгү бардык (милдеттүү түрдөгү) жылы жана кесиптик компетенциялардын түздүшүнүн паспорту жана программалары

Негизги кесиптик билим берүү программасынын 060106 – « Ортоңседилик стоматология» адистиги боюнча өздөштүрүүдөгү студенттердин кесиптик жана жалпы кесиптик компетенцияларынын паспорту жана программалары

(иштеп чыгуу стадиясында)

4.1.3. Окуу процесинин компетенттүүлүккө багытталган окуу планы жана календардык графиги

060106 – «Ортоңседилик стоматология » боюнча жүздүшүчү окуу планы жана календардык окуу графиги колледждин педагогикалык кеңешинде бекитилген.

Протокол № 1 11.09.2023-жж (тиркеме 1)

4.1.4. Негизги кесиптик билим берүү программасынын (НКББП)

компетенттүүлүккө багыттан окутуудагы, студенттерди этиби менен күтүлүүчү натыйжалык даярдоо үчүн сынак аралык тесшерүүнү комплекстүү программасы

Негизги кесиптик билим берүү программасына (НКББП) кирген окуу дисциплиналары боюнча, прынк сыяктын комплекстүү программаларынын курамы, мазмуну жана логикалык жактан байланышы

4.1.5. Буттуруучулар үчүн жалпылактоочу (мамлекеттик аттестация) сынактын комплекстүү программасы (иштен чыгуу стандартында).

4.2. Негизги кесиптик билим берүү программасынын компетенттүүлүккө багыттан окутуудагы, дисциплиналар боюнча программаларга тийиштүү болгон иш кагаздары

4.2.1. Дисциплиналар боюнча жүрүшчү программалар, слайдбустар (тиркеме 2)

4.2.2. Окуу-оңдүрүштүк практикасынын программасы

ОшМУнун медициналык колледжиде, мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык 060106 «Ортоңдепкык стоматология» билигинде адистерди даярдоодо, өндүштүк практиканы өтүү милдеттүү болуп эсептелинет жана студенттерди кесиптик-практикага багыттан окутуунун түрлөрүн (формасын) өзүнө камтыйт. Студенттер теориялык курстардан алган (өздөштүрүлөн) билимин, жондөмдөрүн практика жүзүндө бышыкташ, жалпы кесиптик компетенцияларды калыптандыра алышат.

Өндүрүштүк практика, тийиштүү кадрлар, методикалык жана техникалык мүмкүнчүлүгү жакшы жолго коюлган Кыргыз Республикасынын аймагындагы дарылоо – профилдиктикликке мекемелеринде өткөрүлөт. Өндүрүштүк практиканын багасы болгон салмактык сактоо мекемелери менен ОшМУнун ортосунда келишимдер түзүлгөн.

Программанын мазмуну тууралдуу маалымат №3 тиркемеде көрсөтүлгөн

Практиканын жыйынтыгы боюнча сынак , жазуу түрүндөгү отчет – күнчөлүктүн жана өндүрүштүк практиканын ототон дарылоо –мекемесинин жетекчисинин мүнөздөмөсүнүн негизинде жүрүзүлөт. Сынактын жыйынтыгы боюнча баа коюлат

№	Багыттын кесиптик колдүмдөрү алуудагы өндүрүштүк практика	Курсу	Кредит
1	Багыттын кесиптик колдүмдөрү алуу өндүрүштүк практикасы	1 курс	2
2	Кесиптик багыты боюнча өндүрүштүк практика	2 курс	3
3	Алынучу жана ишанбоочу протездерди ыкмасы боюнча	2 курс	3

	өндүрүштүк практика		
4	Ортодонтикалык аппарат жана бет-жапк протездерди даярдоо өндүрүштүк практикасы	3 курс	3
5	Квалификацияны чейинки өндүрүштүк практикасы	3 курс	7
	Жапыра:		18

4.2.3. ОшМУ менен саламаттыкты сактоо мекемесинин ортосундагы келишимдин үчүсү;

4.2.4. Илимий-илимдөө ишинин программасы №4 тиркемеге көрсөтүлгөн

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ (АННОТАЦИЯЛАР).

5.1. Жапыра гүмаштардык шикл (С.1)

5.2. Математикалык, табигый-илимий шикл (С.2)

5.3. Кесиптик шикл (С.3)

5.4. Вариативдүү бөлүк – КОЖ компонентинин дисциплиналары (С.1, С.2, С.3)

5.5. Вариативдүү бөлүк – студенттин тандоосу боюнча дисциплиналар (С.1, С.2, С.3)

5.6. Дене тарбия

5.7. Өндүрүштүк практика

5. ОКУУ ДИСЦИПЛИНАЛАРЫНЫН ЖУМУШЧУ ПРОГРАММАЛАРЫНА КЫСКАЧА МҮНӨЗДӨМӨ

5.1. Жапыра гүмаштардык шикл (С.1)

Дисциплинанын аннотациясы

Кыргызстандын географиясы предмети боюнча "Ортоөлчөмдүү стоматология" (060106) дисциплинасынын аннотациясы

Дисциплинанын окутуучу максаты	География илиминин маданиядагы орунун, Кыргызстандын физикалык, географиялык абалын, тоолордун жана андагы дары өсүмдүктөрдүн таралуусун, рельефин, геологиялык түзүлүшүн, кен-байлыктарын, топурактарын, климаттын жана анын адамдын ден-соолугуна тийгизген таасирин, ички сууларын жана алардын минералдык өзгөчөлүктөрүн билүү менен геожкологиялык абалын жана ден соолукту калыбына келтирүүчү реакциялык объектерге бая берүү. Студенттердин элге, жерге болгон патриоттук сезимин өбүтүү жана бирдиктүү улуттук идеялогияны түзүү.
Дисциплинанын окуу планындагы орулу	Окуу дисциплинасы гүмаштардык, социалдык, экономикалык шиклдин баялык бөлүмүнө кирет.

Калыптандырыучу ү көмөстөнүн/иhr	<p>ОН-1: Алган билимдерин өз алдынча оркундотуу жана заманбап технологияларды пайдалануу менен математикалык, табигый, гуманитардык, экономикалык, бөлөлүк билимдерди кесиптик уммердуулугундо пайдалана алат. Гумандуулук, толеранттуулук, демократиялык, укуктук принциптердин негизинде колжеткинде, чакан жамалтта уюштуруу-башкаруу иштерин жүргүзө билишет.</p> <p>ЖК-2: Стипендиялык жана студенттик эмес жагдайларда чечим кабыл алуу, маселелерди чечуу, демилгени жана жоопкерчиликти колго алуу.</p>
Окутуучу натыйжасында студент төмөнкү билим, билимдик көндүмдөргө ээ болушат	<p>Билет: Кыргызстандын географиясынын медицинадагы ордуи, КР жарыгылашы ресурстарын, аларды туура пайдаланууну, аларга өз алдынча аналит жасоону билиет;</p> <p>Жакшй аягы: Географиялык билимдердин бирдиктүү системасын түшүнөт. Кесиптик маселелерди натыйжалуу аткарууда зарыл болгон табигый илимий маалыматтарды практикада пайдалана алат.</p> <p>Көндүмүнө ээ болот: Студент алган билимин турмуш менен байланыштыруу жолдору, акмалары, каражаттары жөнүндөгү билимдерге жана аларды өз ишмердигинде колдонуу көндүмүнө ээ болот.</p>
Дисциплинанын мазмуну	<p>“Кыргызстандын географиясы” - дисциплинасында Кыргызстандын физикалык, экономикалык жана тарыхый географиясы окутулуу, өлкөнүн географиясынын калыптанышы, кен байлыктарын, рельефин, климатын, нчкн сууларын, органикалык дүниөсүн, кызык, өнөр жайын, айыл чарбасын, транспортун, калкынын тарыхый доорлордо жашаган жерлерин, миграциясын, демографиялык проблемаларын, тарыхый жана саясий багытын, география илиминин медицина менен болгон байланышын түшүндүрөт. Геоэкологиялык абалы, саясий экономикалык багытта келечектеги өнүгүүсү окутулуу, жеринин бүтүндүлүгүн сактап калуу идеясы берилип студенттердин патриоттук сезимин ойготулат.</p> <p>“Кыргызстандын географиясы” 3 этапта окутулат :</p> <p>1-этапта: Кыргызстандын физикалык географиясы</p> <p>2-этапта: Кыргызстандын экономикалык географиясы</p> <p>3-этапта: Тарыхый география</p>
Окуунун түрү	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

Баштапкы аскердик медициналык даярдык (БАМД) предмети боюнча ортосекиндик стоматология адистигине аннотация:

Дисциплинанын окуунун максаты:	<p align="center">Медициналык колдөлүмдө БАМД предмети төмөнкүдөй максатта окутулат:</p> <p>-Баштапкы аскердик медициналык даярдык предметиин окутууда окутуунун жана технологияларын кеңири пайдаланууну, предмет негизинде жана предметтер аралык байланыштарды камсыз кылуу;</p> <p>-БАМД эмне экендигин, ая коом менен кантипча иштей тургандыгын берүү;</p> <p>-Дүниөнүн илимий көрүнүшү эмне экендигин, жандуу жаратылыштагы, коомдогу, техникадагы, информативдик</p>
--------------------------------	--

	<p>процестердин үйрөтүүгө бирдиктүү ишмин мамиленин БАМД тарабынан кантипча өнүктүрүлүп жаткандыгы үйрөтүү;</p> <p>-студенттерге алды иш коюлган күндөлүк окуу жана практикалык жумуштарды ийгиликтүү аткаруу. ишмдерди терең билүү жана ишди ары билими өстүрүү үчүн БАМД ишминин негизин берүү жана жеткирүү;</p> <p>-студенттерди логикалык туура ичкир жүргүзүүгө, мейкилик элестөөлөрүн камылтпандарууга, чыгармачылык менен өз алдынча ой жүгүртүүгө, турмуштун күндөлүк маселелерин чечүүгө үйрөтүү; -милдыматты кабыл алып, корутууду аналгидөөгө жөндөмдүү; максат коюн жана иш жетүүнүн жолдорун тапдоо;</p> <p>-студенттерге тынчтык жана согуш учурундагы медицинанын орду үйрөтүү;</p> <p>-согуш тапашында жарат алган аскер кызматкерлерин эмкуушыялоону жана жарат алган жерде биринчи жардамды көрсөтүүнү үйрөтүү.</p>
<p>Дисциплинанын окуу планын орду:</p> <p>Калыптандыруучу компетенциялар:</p>	<p>Окуу дисциплинасы тапдоо курсу циклынын билим берүү системасынын базасындагы бөлүтү.</p> <p>ЖК-7; КК-1-2-4</p>
<p>Окуунун натыйжасында</p>	<p>ОН-3.</p> <p>Билим: биринчи медициналык жардамды көрсөтүүдө медициналык жабдыктарды колу менен кармап, аскерге чейинки согуштук курал жарактар менен тапашуу жана аскердик түзүмдөрдү үйрөнүү. Билгичтик: медициналык жана аскердик жабдыктар жана аларды колдонуу ыкмалары.</p> <p>Кондүм: Кыргыз мамлекетинин белгилерин окуп-үйрөнүп, быштапкы аскердик медициналык жардамдарды үйрөнүп, аскердиктн көнүтүүдөрдү аткарышат.</p>
<p>Дисциплинанын мазмуну</p>	<p>Медициналык колдөлжннин студенттерине тынчтык жана согуш учурунда тездик менен жардамдарды оорусун аныктап, медициналык тез жардам көрсөтүп, жарат алган аскер кызматкерлердин жарактуулугу аныктап кайрадан катарга кайтарууну үйрөтүү.</p>
<p>Окуунун түрү</p>	<p>Лекция, практика.</p>
<p>Аралык аттестациянын формасы</p>	<p>Модуль, сынак.</p>

**Кыргыз тили жана адабияты предмети боюнча Ортопедиялык стоматология
эдисциплина аннотация:**

<p>ОКУУ ПЛАНЫНДАГЫ ОРДУ</p>	<p>Кесиптик өнөрлү өздөштүрүүдө кыргыз тилин пайдалануу, ани окуу үйрөнүү милдети коюлду. Негизи максат ар бир медициналык кызматкердин өзүнүн иш чөйрөсүндө түрдүү кыргызда кыргызча сүйлөшкө билүүтө, бирөөнүн айтканын угуу-түшүнүү, өзүнүн ой-пикирин билдире алууда көндүктүрүү болуп саналат.</p> <p>Стоматологиялык ортоңедеги даяктыгында окуган студенттер Кыргыз тили жана адабиятын өздөштүргөн соң, кийинки курстарда жана өнөрүштө сабаттуу жазылууга, туура сүйлөшкө, иш каттаарынын туура жүргүзүүгө үйрөнүшкөт жана көндүктүшкөт. Андан билимдерин практикада колдонушат.</p>
<p>Калыптандыруучу компетенциялар</p>	<p>ЖК-9</p> <p>ЖК-10</p> <p>Билим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кыргыз жазуусунун тарыхын, кыргыз диффийнтин; - кептин стилдерин; - иш каттаарынын үлгүлөрүн жазууну; - кептин түрлөрүн; - орфоэпиялык эрежелерди; - орфографиялык негизги принциптери жана эрежелерин; - кыргыз тилинин тыбыштак өзгөчөлүгүн; - үндүүдөр менен үнсүздөрдүн айтылышындагы жана жазылышындагы өзгөчөлүктөрдү; - кыргыз лексикасынын буюу булактарын; - кыргыз тилиндеги сөз жасоонун жолдорун, сөз түркүмдөрүнүн грамматикалык белгилерин жана кепте колдонулуш өзгөчөлүктөрүн; - сүйлөмдөрдүн уюшулуш жолдору жана сүйлөм мүчөлөрүнүн агтын ордун; - жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөрдүн кепте колдонулуш өзгөчөлүгүн өздөштүрүшкө; - кыргыз элинин адабияты, маданияты, тарыхы, этнографиясы, каада-сыйты, медицина, медициналык мекемелер, иш-ишаркеттер, оорудар ж.б. жөнүндө маалымат алышат, өздөштүргөн грамматикалык, лексикалык материалдарга кырата талдоо, салыштыруу, жыйынтык чыгаруу, таа берүү ж.б. активдүү аракеттерди жүргүзө алышат. <p>Билгичтик:</p> <p>- кесиптик кыргыз тили предметин боюнча өтүлгөн грамматикалык, лексикалык материалдарды өздөштүрүү аркылуу оозеки жана жазма кептерин өстүрүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат, адабий тилдик нормада сүйлөш жана жазуу жумуштарынын аткарылыш, программадагы иш каттаарынын үлгүлөрүн жазы алышат.</p> <p>Көндүм: студенттердин чыгармачылыгы, логикалык ой жүгүртүүсү өсөт, сабаттуулугу артат, практикада сабаттуу сүйлөш билүүтө, сабаттуу жазы билүүтө көндүктүшкөт, билин түшүнгөндөрүн практикада алышат, көмчүлүктө билилери да көрсөтмөлөрдү бере алышат.</p>
<p>Дисциплинанын мазмуну</p>	<p>Кыргыз тили илиминин фонетика, орфография, орфоэпия, лексика, лексикография, морфология, синтаксис бөлүмдөрүнүн материалдары, жазма кептин стилдери, иш каттаарынын үлгүлөрү камтылган.</p>

Окуунун түрү	Практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Сынак

НКББПнын ОНнын коду жана анын формилровкасы	НКББПнын компетенцияларынын коду жана анын формилровкасы	Дисциплинанын ОНнын коду жана анын формилровкасы
<p>ОЦ-2 Кызматташтык мамилени ишке ашырууга жөндөмдүү, өз оюн мамлекеттик жана расмий тилде ачык билдире алган, социалдык мамилени деңгээлинде чет тилдеринин бирөөсүн өздөштүргөн ишмердүүлүктү калыптандыра алат. Тарыхый баалуулуктарды, маданий мурастарды сактай билген жоопкерчиликтуу адис болуп калыптанышат.</p>	<p>ЖК -9 Мамлекеттик жана официалдык тилде оозеки, жазуу, коммуникацияга жөндөмдүү зарылчылыгына карата экинчи тилди билүү.</p>	<p>1. Кыргыз тилиндеги тыбыштык өзгөчөлүктөр, орфографиялык жана орфоэпиялык эрежелер, сөз маанилери, сүйлөм курулуштары, иш кагаздары жөнүндө, өлкө таанытуучу, кесипке байланыштуу тексттер, анын-жазуучулардын чыгармалары, алардын өзгөчөлүктөрү, баалуулуктары тууралуу маалыматтарга ээ болушат;</p> <p>2. Кыргыз тилиндеги үндүүлөрдүн үндөшүүсүн, үнсүздөрдүн өзгөрүүсүн, сөз маанилерин кепте туура пайдалана алат, сүйлөмдөрдүн курулушун туура түзө алат, программадагы иш кагаздарын жаза алат, орфографиялык жана орфоэпиялык эрежелерди сактоо менен, өз эне тилинде так сүйлөп, сабаттуу жазып, оюн түпгүндүрүү жөндөмдүүлүгү калыптанат; өлкө таанытуучулук жана адистикке байланыштуу тексттердин мазмунун оздөштүрүү менен, көркөм чыгармалардын тема, идеяларына анализ жасай алышат.</p> <p>3. Өздөштүргөн грамматикалык жана лексикалык, көркөм адабияттык материалдарды эне тилинде оозеки түрдө сабаттуу сүйлөй алат жана оюн жазуу жүзүндө туюндурат алат, башкаларга да көрсөтмө берүүгө, көркөм чыгармалардагы алдыңкы идеяларды пропагандалоо жөндөмдүүлүгүнө ээ болот.</p>
	<p>ЖК -10 Элдик тарыхый мурасына, маданий кооздуктарына аяр мамиле</p>	<p>1. Тарбиялык мааниге ээ макал-малакалардын, тексттердин мазмунундагы, көркөм чыгармалардагы идеяларды аң-сезимдеринде</p>

	<p>жасоо, коомдук, маданий жана диний айырмачылыктарды урматтоо.</p>	<p>калыптандыруу менен, коомчулукта маданияттуу мамиле жасоо, толеранттуу болуу жөнүндөгү түшүнүктөрүн калыптандырышат жана кесиптик ишмердүүлүгүндө пайдалана билүүнү аңдан түшүнүшөт;</p> <p>2. Мазмунунда тарыхый мурастар, элдик башуулуктар камтыган текеттер, көркөм чыгармалар жана көнүгүү жумуштарында ээ болгон маалыматтар аркылуу алган түшүнүктөрүн элдик тарыхый мурастарга жана маданий башуулуктарга аяр мамиле жасоо, социалдак, диний өзгөчөлүктөргө карата сый мамиле жасоо жөнөдөмдүүлүгү калыптанат.</p> <p>3. Алган билимдерин турмушта колдонушат, ага карата пикир айта алат жана бул багытта башкаларга да көрсөтмө бере алышат.</p>
--	--	---

“Ортопедиялык стоматология” 060106 адистиги.

Манас таануу предметинин аннотациясы.

Жалпы окуу жүктөмү	Предметти окутуу 2 кредит. 14 саат теория, 16 саат семинардык
Дисциплинаны окутуунун максаты	<p>Орто окуу жаңыларда кыргыз элинин өткөн тарыхы, үрп-адаты, каала-салты, маданияты, этнографиясы, басып өткөн доорлорунун “Манас” эпосунун пайда болушуна тийгизген таласи, кыргыз элинин көркөм ойлоосунун бийиктиги, дүйнө элдеринин энцикалык чыгармаларынын ичинен алган орду, кыргыз урпактары үчүн түбөлүктүүлүгү дисциплинанын актуалдуулугун түзөт.</p>

<p>Окутуунун милдети</p>	<p>Эпостун сюжетиндеги идеялардын баалуулугун бүгүнкү келечек муундуу ички психологиясына сиңирүү, алардын жүрүш-турушунда эпостон алган таасирлерди этнопедагогикалык жактан тереңдетүүнү күчөтүү. Бул генялдуу эпосеянын жаралуу доорунан тартып, анын ички табиятын ырааттуу түрдө окутуу жана дүйнө элдерине кеңири таратуу:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Кыргыз доолотторун, улуу сөз өнөрүнүн касиеттерин, улуттук көөнорбос идеяларынын кудуреттерин ушул чыгарма аркылуу жайылтуу; ✓ Айтуучулук өнөрдү аркалаган Манасчынын сыйкыр аялдуу керемет касиетинин улуу мүмкүнчүлүгүн даяралоо; ✓ Дүйнө элдеринин ушул үлгүдөгү улуу сөз өнөрү менен Манасчылык өнөрдүн айырмачылыгын, ошол эле учурда үндөштүгүн да көрсөтүү; ✓ Эпосеянын классикалык үлгүлүү жалпы мазмунун, кыргыз улутунун тарыхын, этногенезин, этнографиялык, этнопсихологиялык, философиялык, антропологиялык, географиялык, эстетикалык ой туюмдарын, көркөм тилинин байлыгын талдап берүү. ✓ “Манас” эпосеядагы улуттук идеянын негизинде келечек муунду ыймандуулукка, мекенчилдикке тарбиялоо. Чагылдырган көркөм дүйнөсү, дүйнө элдеринин эпикалык чыгармалары, тарыхый-генетикалык, тарыхый-типологиялык байланыштары жана поэтикасы тууралуу маалыматка ээ болуу. ✓ Студенттерди адилеттүүлүккө тарбиялоо.
<p>Дисциплинаны окутуунун мазмуну</p>	<p>Медицина тармагында Манас таануу предметин окуп-үйрөнүү аракеттери, күнүмдүк, календарлык иштери эне тилде эркин, сабаттуу сүйлөп, пациент менен пикирлешүүгө көнүктүрүүгө, түрдүү тематикадагы, таанып билүү багытындагы материалдар медицина кызматкерлеринин кыргыз тилин жана адабиятын ар тараптан өздөштүрүүлөрүн, ага кызыгууларын арттырып, кыргыз элинин рухий жана маданий байлыгын баалай билүүсүнө көнүктүрүү.</p>
<p>Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик, көндүмдөргө ээ болот</p>	<p>Билим: улуу эпостун идеялык-тематикалык мазмуну тууралуу түшүнүктөрдү, эпостун пайда болушуна таасир эткен тарыхый доорлорду, кыргыздардын келип чыгышы жөнүндө маалыматтарды берүү</p> <p>Билгичтик:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➢ Манасчылардын варианттарын айырмалап, таанып билүү; ➢ Манасчылардын варианттарындагы идеяларды билүү; ➢ Эпостун кыргызстандык жана чет элдик окумуштуулар тарабынан изилдениши тууралуу маалыматты; ➢ Эпостун дүйнөлүк адабияттан алган ордун белгилөөнү; ➢ Манас таанууга тиешелүү илимий жана окуу китептеринде

	<p>чагылдырылган маалыматтарды табит жана анализдей алат;</p> <p>Көндүмдөр:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Студенттердин эпос тууралуу алган бардык түшүнүктөрүн окутуунун жаңы технологиялык каражаттарынын жардамы менен аткарганыга жетишүү; ➤ “Манас” эпосундагы улуттук идеянын негизинде келечек муунду ыймандуулукка тарбиялоо.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-2=ЖК-9-10
Окутуунун түрү	Күндүзгү, теориялык, семинардык
Жыйынтык	Модуль, экзамен

НКББПсынын ОН коду жана анын формулировкасы	НКББПсынын компетенцияларынын коду жана анын формулировкасы	Дисциплинанын ОН коду жана анын формулировкасы
<p>ОН-2</p> <p>Кызматташтык мамилени ишке ашырууга жөндөмдүү, өз оюн мамлекеттик жана расмий тилде ачык билдире алган, социалдык мамилени денгээлинде чет тилдеринин бироосун өздөштүргөн ишмердүүлүктү калыптандырат.</p> <p>Тарыхый баалуулуктарды, маданий мурастарды сактай билген жоолкерчиликтүү адис болуп калыптанышат.</p>	<p>ЖК-9.</p> <p>Мамлекеттик жана официалдык тилде оозеки, жазуу, коммуникацияга жөндөмдүү зарылчылыгына карата экинчи тилди билүү.</p>	<p>1. Билет жана түшүнөт.</p> <p>Студенттер, эпостун сюжетиндеги идеялардын башалуулугун, бүгүнкү келечек муундуу ички психологиясына сиңирүү, алардын жүрүш-турушунда эпостон алган таасирлерди этнопедагогикалык жастан тереңдетип окууну билишет жана түшүнөт.</p> <p>2. Жасай алат.</p> <p>Манасчылардын варианттарындагы идеяларды, эпостун дүйнөлүк адабияттан алган ордун, эпостогу образдар системасын анализдей алышат.</p> <p>3. Ээ болот.</p> <p>Кыргыз элинин өткөн тарыхы, үрп-адаты, каада салты, маданияты, этнографиясы, тили, басып өткөн доорлорунун “Манас” эпосунун ийди болушуна тийгизген таасири, кыргыз элинин көркөм ойлоосунун бийиктиги, дүйнө элдеринин эпикалык чыгармаларынын ичинен алган орду тууралуу маалыматтарды өздөштүрө алат.</p>

	<p>ЖК-10 Элдин тарыхый мурасына, маданий каада-салттарына аяр мамиле жасоо, коомдук, маданий жана диний айырмачылыктарды урматтоо.</p>	<p>1. Билет жана түшүнөт. Эпостун пайда болушуна таасир эткен тарыхый доорлорду, легендарлык минасчыларды, минасчылардын варианттарын талдоо аркылуу студенттердин чагармачылыгы логикалык ой жүгүртүүсү өсөт. Кесиптик жактан жана жеке өсүү үчүн маалыматтарды колдонуп изденет.</p> <p>2. Жасай алат. Энос тууралуу ашган бардык түшүнүктөрүн, окутуунун жаңы технологиялык каражаттарынын жардамы менен аткарганга жетише алат.</p> <p>3. Ээ болот. Толеранттуу, жоопкерчиликтүү жана бейтаптар менен өз ара мамиле түзүп, камкордуулукту көрсөтүүгө ээ болот.</p>
--	---	---

**Жалпы гигиена предметинин аннотациясы.
Ортопедиялык стоматология адистиги.**

<p>Дисциплинанын окутуунун максаты</p>	<p>Медициналык колледжде жалпы гигиена сабагы төмөнкүдөй максатта окутулат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Айлана чөйрөнүн факторлорунун адам ден-соолугуна тийгизген таасирин жана аларды коргоо, жакшыртуу боюнча гигиеналык иш-чараларды билүү; - жашоо жана эмгек шарттарынын адамдын ден соолугуна тийгизген таасирин окутуу; - ооруларды алдын алуу; - калкты гигиенага тарбиялоо; - жашоо үчүн оптималдуу шарттарды түзүү - ден - соолукту сактоо жана өмүрдү узартуу.
<p>Дисциплинанын окуу пландагы орду</p>	<p>Окуу дисциплинасы тандоо курсу циклинин билим берүү системасынын базасындагы бөлүгү</p>
<p>Калыптандыруучу компетенциялар</p>	<p>ОИ-7=КК-4, КК-7</p>
<p>Окутуунун натыйжасында студенттер төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат</p>	<p>Билиш керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Айлана чөйрөнүн факторлорунун адам ден-соолугуна тийгизген таасирин жана аларды коргоо, жакшыртуу боюнча гигиеналык иш-чараларды билүү. - Кызмат жана турмуш шарттарын коргоочу жана жакшыртуучу иш-чараларды билүү. -Балдардын жана өспүрүмдөрдүн ден-соолугун коргоо үчүн иш-чараларды уюштурууну билүү. - Рационалдуу тамактануунун негиздерин билүү;

	<p>Жасай алат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пациенттердин оорусуна себеп болуучу айлаша-чөйрөнүн санитардык талаптарга туура келбеген шарттарын жакшыртуу; - ооруну адын алуучу кенештерди, көрсөтмөлөрдү дайындао; - оорудууга тийиштүү гигиеналык күн тартибин түзүүнү; <p>Көндүмгө ээ болот:</p> <ul style="list-style-type: none"> - абанын физикалык жана химиялык курамын аныктоо жана баалоо; - суунун органолептикалык касиеттерин аныктоо; - табигый жана жасалма жарыктын деңгээлин аныктоону. - адын алуучу жана диеталык рациондорду башлоо жана түзөө; - аудитория алдында чыгып сүйлөө үчүн план-лекция түүтүү;
Дисциплинанын мазмуну	<p>Гигиенанын предмети жана таанымалары. Атмосфералык абанын гигиенасы. Суунун жана топурактын гигиеналык жана экологиялык мааниси. Тамак-аш гигиенасы. Эмгектенүүнүн гигиенасы.</p> <p>Саламаттыкты сактоо мекемелеринин гигиенасы. Турак жайдан гигиеналык жана экологиялык маселелери. Баядардын жана өспүрүмдөрдүн гигиенасы. Санитардык агартуу жумуштары.</p>
Окуунун түрү	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

060106- Ортопедиялык стоматология адистиги.

«Алынбоочу протездер» предметинин аннотациясы.

Дисциплинаны окуу үйрөнүүнүн максаты.	<p>Программа Мамлекеттик Билим берүүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди 060106 «Ортопедиялык стоматология адистиги» боюнча ишмердүүлүктө алынбоочу тиш протездерин жасоону билүү.</p>
Окуу планындагы дисциплинанын орду.	<p>«Алынбоочу протездер» предмети негизги кесиптик билим берүү структурасы окутуу үйрөтүүнүн негизинде клиникалык лабораториялык көндүмдөрүнө ээ болууга мүмкүнчүлүк берет. Клиникага чейинки предметтер «Алынбоочу протездер», «Кулон жасоо», «Толук эмес алынуучу протездер», «Анатомия» «Терапиялык стоматология» ж. б. клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ.</p>
Калыптануучу компетенциялар.	<p>«Алынбоочу протездер» сабагын окуу үйрөнүү студенттерди кезектеги компетенцияларга калыптандырууга багытталган ОИ-5, ЖК-4, ЖК-5</p>

Дисциплинанын өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим, билгичтик, көндүм.	<p>Билим: -Медицинадагы атылыштарды жана кызматкерлердин менен өз ара мамилеси.</p> <p>-Ортопедиялык стоматология адистигинин алынбоочу тиш протездер тиш протездеринин клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын билүү.</p> <p>-Заманбап колдонулуучу аппарат жана инструменттерди тиш протездерди жасоодо колдонуу билүү.</p> <p>-Билгичтик:- алынбоочу протездер предметинин клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын толук билүү.</p> <p>-Көндүм:- Алынбоочу протездерди жасоодо кемчиликтерин толуктоону билүү.</p>
Дисциплинанын мазмуну.	Студенттерде окуу процессинин негизинде алынбоочу тиш протезин жасоонун кесипкөйлүгүн калыптандыруу.
Окуунун туру	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак.

**«Толук алынуучу протез» предметинин аннотациясы
«060106-Ортопедиялык стоматология» адистиги**

Дисциплинанын окутуу максаты	Заманбап медициналык технологияларды, стоматологиялык жабдыктарды, шаймандарды колдонуу менен ооз көңдөй бөлүгүнүн, тиштердин толук жоктугун аныктоо жана дарылоо. Стоматологиялык ооруларды алдын алууда калк арасында санитарлык агартуу иштерин жүргүзө алышкан адис болуу.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Дисциплина медициналык кесиптик илимдер түрмөгүнө кирет. Дисциплина кесиптик орто билим берүүгө багытталган. Дисциплинаны окуп бүткөндө бүтүрүүчүлөр стоматологиялык бейтаптарды толук алынуучу протездер ыкмасы менен дарылаганды билишет.
Окутуунун натыйжалары, калыптандыруучу компетенциялар	ОН-5, ЖК-5.КК-4, КК-5,
Окутуунун	Билет: Бейтаптын даттануусун, оорунун белгилерин,

натыйжасында студент төмөндөгү билим, билгичтик, көндүмдөргө ээ болушат	оорулуунун клиникалык көрүнүшүн, даргты аныктоону, ортопедиялык дарылоону. Жасай алат: Бейтапты толук алынуучу протез ыкмасы менен дарылоону. Көндүм: Бейтаптарга медициналык биринчи тез жардам берүүнү өздөштүрөт.
Дисциплинанын мазмуну	Толук алынуучу протез дисциплинасы ооз көңдөй бөлүгүндө, тиштердин толук жоктугунан кездешүүчү оорулардын белгилерин, клиникадагы көрүнүшүн, ооруну аныктоону, дарылоонун толук алынбоочу протез ыкмасын менен окутуу үйрөтөт.
Окутуунун түрү	Теориялык жана практикалык сабактар. Студенттердин өз алдынча иштери.
Окуунун жыыянтыгы	Модульдар, компьютердик тест экзамен.

Микробиология жана инфекциялык коопсуздук предмети боюнча ортопедиялык стоматология адистигине аннотация

Дисциплинаны окутуунун максаты	Медициналык колледжде микробиология жана инфекциялык коопсуздук сабагы төмөндөй максатта окутулат: <ul style="list-style-type: none"> • Өлкөдөгү инфекциялык оорулардын азайышына, профилактикалык эффективдүүлүктү ашырууга, ооруну аныктоо жана дарылоого салымын кошкон тиш техникти даярдоо үчүн; • Адамдын инфекциялык патологиясында жана инфекциялык процессинде микробдордун маанисин билүү үчүн; • Инфекциялык ооруларды жок кылуу жана азайтуу иштеринде микробиологиянын ролун үйрөтүү үчүн; • Тиштин кариеси, пародонтит жана башка бет-жаак областындагы оорулардын келип чыгышындагы микробдордун ролун билүү үчүн.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Окуу дисциплинасы кесиптик дисциплиналар циклин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-7.КК-11,КК-17
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	Билим: Микробтор жөнүндө түшүнүк, алардын морфологиясы, физиологиясы. Айлана чөйрөнүн санитардык – коргоочу болгон микроорганизмдер. Адамдын нормалдуу микрофлорасы. Патогендүү жана шартка жараша патогендүү микроорганизмдер. Вирустар, классификациясы, түзүлүшү, алар жараткан оорулар. Билгичтик: Микробиологиялык лабораторияда иштөөнүн коопсуздугу. Микробиологиядагы негизги диагностикалык ыкмалар: микроскопиялык, бактериологиялык, серологиялык, биологиялык, аллергиялык. Асептика, антисептика, стерилизация, дезинфекция иштеринин техникасы. Көндүм: Организмдин иммундук статусунун бузулушунан ооз көңдөйүнүн ооруларын диагностикалоо жана дарылоону.

	инфекциялык ооруларды алдын алуу жана дарылоо.
Дисциплинанын мазмуну	Микробиологиянын предмети. Микроорганизмдердин морфологиясы. Ичеги тифоздук инфекциялар. Зооноздук жана спора пайда кылуучу инфекциялар. Инфекция жөнүндө окуу. Иммуитет жөнүндө окуу. Иммунопрофилактика жана иммуотерапия. Аллергия. Анафилактика. Антибиотиктер. Патогендүү кокктор. Аба-тамчы инфекциялары. Вирустар. Гепатит А,В,С. Грипп, кызамык, кугурма вирусу. СПИД көзөгүчү. Патогендүү спирохеттер. Риккетсиялар.
Окуунун түрү	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	2- кредит модуль, сынак

“Кесиптик математика” предмети боюнча ортопедиялык стоматология адистигине аннотация

Дисциплинанын окутуунун максаты	<p>Медициналык колледжде “Кесиптик математика” сабагы төмөнкүдөй максатта окутулат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Азыркы шартка ылайык, математикалык билим берүү курчап турган чөйрөнү окуу үйрөнүүнүн идеяларын жана методдорун өздөштүрүүнү, инсандын зарыл сапаттарын калыптандырууну жана ой жүгүртүүнүн ыкмаларына ээ болууну көздөйт. Математиканы окуу үйрөнүү, болочок адистин так жана логикалык ойлоосуна, абстракттуу ой-жүгүртүүсүнүн өнүгүшүнө, теориялык материалды кесиптик ишмердүүдөгүндө пайдалана билүүгө көмөк көрсөтөт. • Коомдун ар бир маданияттуу мүчөсү белгилүү бир деңгээлде математика боюнча даярдыкка ээ болууга тийиш. Математиканын көптөгөн закон ченемдүүлүктөрү, иричөө методдор медицина тармагында кеңири колдонууга ээ болуп жатат. Ошондуктан математика боюнча билим берүү учурдагы медицина кызматкерлерин даярдоо системасында негизги ролду ойнойт. • Маалыматты кабыл алып, корутундулап анализдөөгө жондомдуу, максат коюп жана ага жетүүнүн жолдорун таңдоо; • Кесиптик маселелерди чечүүдө илимий математикалык, табигый, гуманитардык негизги абалды пайдалана билүүсүн калыптандыруу; • Математиканы окутуу менен студенттерге чыныгы дүйнөнүн мейкиндик формаларын жана сандык катыштары, алардын касиеттери, байланыштары тууралуу маалыматтарды берүү. Физика, химия ж.б. илимдерди окуу үйрөнүү үчүн зарыл болгон математиканын бөлүктөрүн үйрөтүү болуп саналат.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Математикалык жана жалпы табигый-илимий дисциплиналар, вариативдик бөлүк.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОИ-1 =ЖК-2

Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	<p>Билим: Туундуну эсептөө эрежелерин, ыктымалдыктар теориясын, проценттерди, пропорцияларды, медициналык статистиканы эсептөөнү үйрөнүшөт.</p> <p>Билгичтик: Функциялардын туундуларын табууга көнүшөт. Проценттерди, пропорцияларды, медициналык статистиканын негизги касиеттерин формироваалоону жана далилдөөнү келтирүүнү, эсептөөнү колдоно алышат.</p> <p>Көндүм: Функциянын туундуларын формулаларды пайдаланып эсептешет. Проценттерди, пропорцияларды, медициналык статистиканы химияда жана физикада колдоно алышат.</p>
Дисциплинанын мазмуну	Киришүү. Функциялардын туундуларын эсептөө эрежелерин, проценттерди, пропорцияларды, медициналык статистиканы эсептөөнү, комбинаториканын элементтери, ыктымалдыктар теориясы, математикалык статистиканын элементтери камтылган.
Окуунун түрү	Лекциялык, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

Кыргызстандын тарыхы предметинин аннотациясы
Адреси: «Органоцилик стоматология» (060106)

Дисциплинаны окутуунун максаты	Тин жана ооз коңдойүнүн ооруларын алдын алууда калк арасында санитардык агартуу иштерин жүргүзө алышкан коомдук ишмердүүлүктөргө активдүү катышууга ынтызар, мекенин сүйгөн. Өзүнүн оюн жазуу жана оозеки түрүндө даана туюндура алган атайын орто адис болуп калыптанышат.
--------------------------------	---

Дисциплинанын окуу пландагы орду	Дисциплина гуманитардык жана социалдык-экономикалык илимдер циклине кирет. Кыргызстан тарыхы предмети студентте учурда болуп жаткан окууларга карата бекем позициясын, жоопкерчилигин жана жеке пикирин камынтандырууга көмөк берет.
Камынтандыруучу компетенциялар	ОН-2: ЖК-10
Окутуунун натыйжасында студент томонку билим, билгичтик кантумдорго ээ болушат	Билет: - Ата Мекен жана дүйнөлүк тарыхтын бир бүтүндүгүн мүнөздөөчү негизги фактыларды, процесстерди жана кубулуштарды, дүйнөлүк жана Ата Мекендик тарыхтын мезгилдештирүүнү Жасай алат: -окуп-үйрөнүүчү тарыхый процесстерди жана кубулуштарды талдай алат, кубулуштардын өз ара себеп-натыйжа байланыштарын мейкиндик-убакыт ченемдеринде аныктай алат. Түшүнөт: - тарыхый процесстин негизги түшүнүктөрүн жана мыйзам ченемдүүлүктөрүн
Дисциплинанын мазмуну	Тарых илими. Кыргызстан байыркы мезгилде. Байыркы кыргыздар. Түрк доору. Энесайдагы кыргыздардын мамлекеттүүдүгү. Улуу Кыргыз державасы. Караханий кагандыгы. Кидандар жана наймандар. Кыргыздар жана Кыргызстан монгол доорунда. Кыргыз элинин камынтанышы. Кыргыздардын XV кылымдын башында жана XIXк.аягындагы мамилелери. Кыргызстан Кокон хандыгынын үстөмдүгү астында. Кыргызстан Россия империясынын курамында. XIXк. ортосундагы жана XXк. башындагы кыргыздардын маданияты. Совет бийлигинин орношу, социалдык-экономикалык жана маданий өзгөрүүлөр. Кыргыз улуттук мамлекеттүүлүгүнүн түзүлүшү өнүгүү этаптары. Кыргызстан Улуу Ата Мекенлик согуш жана эл чарбасын калыбына келтирүү жылдарында. Кыргызстан «Өнүккөн социализм» доорунда. Кыргызстан «кайра куруу» доорунда. Эгемендүү Кыргызстан.
Окуунун туру	Теориялык жана практикалык сабактар, студенттердин өз алдынча иши
Мамлекеттик аттестациянын формасы	Модуль, экзамен

“Стоматологиялык ортопедия” 010607 адистигине «Ортодонциалык аппараттар» предметинин түзүлгөн жумушчу программага аннотация

Дисциплинаны	Тубаса кемтиктерди өз убагында таануу жана тиш
--------------	--

окутуунун максаты	системасынын аномалияларын жана деформацияларынын андан ары онугушунө жол бербөө аппараттарды жасоо менен, айрым тиштердин ордун өзгөртөт, тиштин формасын калыбына келтирет жана чаккан патологияларды жок кылат.
Дисциплинанын окуу плацадагы ээлеген орду	Окуу дисциплинасы атайын кесиптик циклдын билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	РО-7, ПК-9, ПК-10
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	<p>Билим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - бала кездеги тиштердин жана жаактардын анатомиялык түзүлүшүнүн өзгөчөлүктөрү . - тиш ооруларын ортодонтиялык дарылоонун негизги ыкмалары. <p>Билгичтик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инструменттерди колдонуу менен лабораториялык текшерүүнү жүргүзүү. Кошумча текшерүү үчүн аппараттарды колдоно алат. - Ортодонтиялык аппараттардын жасоонун негиздери , ыкмалары , кламмер жасоону үйрөнү лабораториялык калптын негизинде винт жана пластина кою, изилдөөнүн эң жеткиликтүү жана кеңири таралган ыкмаларын колдонууга көрсөтмөлөрдү аныктоо (жана аларды колдонуу). <p>Көндүм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - калптын негизинде модель алуу - моделин коруп, тиш катарларын текшерүү. - тиш катарларындагы издерди алып салуу жана гипстин диагностикалык моделдерин алуу; - тиш катарларынын формасын изилдөө ыкмалары - ортодонтиялык аппараттардын жасоонун ыкмалары. - чайноо сынамьктарын жүргүзүү жана талдоо
Дисциплинанын мазмуну	Студенттерге балдардын ооз коңдөйүнүн ооруларынын негизги түрлөрүн үйрөтүү жана лабораториялык калптын негизинде протез жасоо , ортодонтиялык аппараттардын түрлөрүн жасоону үйрөтүү.
Окуунун түрү	Теориялык жана практикалык сабак, студенттердин өз алдынча иши, модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

Орус тили предмети боюнча ортопедиялык стоматология адистигине аннотация

Дисциплинанын окутуунун максаты	<p>Медициналык колледжде орус тили сабагы төмөнкүдөй максатта окутулат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Орус тилин талиптагыдай оздөштүрүп, ушул тилде жазууга; • Көркөм окуй билүүгө жана пикирлешүүгө, сүйлөшүүгө үйрөтүү;
---------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Түрдүү тематикадагы тексттер жана медициналык тексттер, диалогдор, сөздүктөр менен иштөө аркылуу орус тилинин материалдарын өздөштүрүү менен, өлкө таануучулук жана кесипке багыттап окутуунун эффективдүүлүгүнө жетишүү.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Окуу дисциплинасы гуманитардык, социал экономикалык циклдин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-1=ЖК- 2 ОН-2=ЖК- 9
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	<p>Билим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орус жазуусунун тарыхын, орус алфавитин; - үндүүлөр менен үнсүздөрдүн айтылышындагы жана жазылышындагы өзгөчөлүктөрдү; - орус тилинин тыбыштык өзгөчөлүгүн; - иш кагаздарынын үлгүлөрүн жазууну; - кептин түрлөрүн; - орфоэпиялык эрежелерди; - орфографиянын негизги принциптери жана эрежелерин; - орус лексикасынын баяу булактарын; - сүйлөмдөрдүн уюшулуш жолдору жана сүйлөм мүчөлөрүнүн алган ордун; - жөнөкөй жана татаал сүйлөмдөрдүн кепте колдонулуш өзгөчөлүгүн өздөштүрүшө; - медицина, медициналык мекемелер, иш-аракеттер, оорулар ж.б. жөнүндө маалымат алышат, өздөштүргөн грамматикалык, лексикалык материалдарга карата талдоо, салыштыруу, жыйынтык чыгаруу, баа берүү ж.б. акттадуу аракеттерди жүргүзө алышат. <p>Билгичтик: орус тили предмети боюнча өтүлгөн грамматикалык, лексикалык материалдарды өздөштүрүү аркылуу оозеки жана жазма кептерин өстүрүү мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат, адабий тилдик нормада сүйлөп жана жазуу жумуштарын аткарышып, программадагы иш кагаздарынын үлгүлөрүн жаза алышат.</p> <p>Көндүм: студенттердин чыгармачылыгы, логикалык ой жүгүртүүсү өсөт, сабаттуулугу артаат, практикада сабаттуу сүйлөй билүүгө, сабаттуу жаза билүүгө көнүгүшөт, билип түшүнгөндөрүн практикалай алышат, коомчулукта башкаларга да көрсөтмөдөрдү бере алышат.</p>
Дисциплинанын мазмуну	Орус тилин фонетика, орфография, орфоэпия, лексика, лексикография, иш кагаздарынын үлгүлөрү камтылган.
Окуунун түрү	Практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

«Жашоо көпсуздугу жана медициналык катастрофа»
дисциплинасы боюнча аннотация

Адреси: – Ортөндиялык стоматология.

Жалпы сааты	Кредит - 2 Лекция – 10 саат Практикалык сабак- 20 саат Оз алдынча иш – 30 саат Жалпы – 60 саат
Дисциплинанын максаты	Дисциплинанын эң негизги максаттары: компетенттүү адистерди профессионалдуу даярдоо жана үйрөтүү, заманбап коомдо болуучу экстремалдык коопсуздукта жана катастрофа учурунда, медициналык жардамды көрсөтүүдө анализ жүргүзүү, ошол эле учурда бейтаптардын омур коопсуздугун сактоо менен кылдат медициналык жардам көрсөтүү.
Дисциплинанын милдеттери	<p>Дисциплинанын негизги милдеттери - заманбап коомдо өз ордун түшүнгөн, калктын ден соолугун калыбына келтирүү же сактоо менен байланышкан татаал медициналык жардамды жана жардамды талдоо жана алдын ала билүүгө жөндөмдүү компетенттүү адистерди даярдоо.</p> <p>Медайымдын ишмердүүлүгү үчүн зарыл болгон жашоонун коопсуздугу жана кырсыктар медицинасы чөйрөсүндө медайымдын негизги кесиптик билимдерин, көндүмдөрүн жана көндүмдөрүн жогорулатууга максималдуу көңүл буруу, бейтаптарга медайымдык жардам көрсөтүү ыкмасы катары медайымдык процессти өздөштүрүү.</p> <p>Медайымдык персоналдын жүрүм-турумунун этикалык стандарттарын, медайымдык ниетин укуктук-укуктук базасын, медициналык документтерди, бейтаптарды жана үй-бүлө мүчөлөрүн тарбиялоо принциптерин сактай алат.</p>
Дисциплинанын мазмуну	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шашылыш медициналык жардам (ОССН; ОДН) 2. Тез медициналык жардам (комага жана психикалык бузулуулар) 3. Шашылыш медициналык жардам (травматикалык шок, crush синдрому) 4. Тез жардам (жараттар, кан агуулар) 5. Тез медициналык жардам (сыныктар, дислокациялар, термикалык жаракаттар) 6. Тез жардам (радиациялык жаракаттар жана СДЯВ жаракаттары)
Дисциплинанын жыйынтыгында студент төмөнкүлөрдү билүүгө милдеттүү:	<p>Билет жана түшүнөт:</p> <ul style="list-style-type: none"> • кырсык медицинасы, кырсыктардын негизги түрлөрү; • өзгөчө кырдаалдарда калкка медициналык жардам көрсөтүүнү уюштуруунун негизги принциптерин; • МК кызматынын милдеттери, кырсык медицинасы кызматынын негизги түзүмдөрү; • МСДФнын милдеттерин жана түзүлүшүн, МЧКнын күчтөрүн жана жаракаттарын уюштуруунун

	<p>принциптерин.</p> <ul style="list-style-type: none"> • гемостатикалык турникет, бурмалоочу турникет, басым биит менен канды токтотуунун жолдорун, бузулган тамырды астындагы соккун пайда болушуна басуу менен, бут-колду максималдуу ийкемдетүү менен жардам көрсөтүүнү. <p>Томонкүлөрдү жасай алат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • медициналык триажда жана биринчи жардам көрсөтүүдө медайымдык процесстин этаптарын жүргүзүү жана документтештирүү; • өзгөчө кырдаалдарда биринчи медициналык жардам көрсөтүү; • анамнез алуу • пациенттерден материалды тандап, лабораторияга жеткире алат; • коматоздук жана психикалык бузулуулардагы пациенттин абалын баалоо; • коматоздук абалдарда жана психикалык бузулууларда биринчи медициналык жана врачка чейинки жардам көрсөтүү. • жаралар жана кат кеткен бейтаптарды объективдүү текшерүүнү <p>Томонкүлөрдү билиши керек:</p> <ul style="list-style-type: none"> • биринчи медициналык жана врачка чейинки жардам көрсөтүүдө медайымдык манипуляциялардын ыкмалары; • биринчи медициналык жардам көрсөтүүдө медайымдык ыкмаларды; • дем алуу органдарын жана терини коргоо каражаттарын колдонуу ыкмаларын. • жүрөк-өпкө реанимациясынын көлдүмдөрүн.
Калыптандыруучу компетенциялар.	ОК-2, ПК-16.
Окуунун туру	Лекция жана практикалык сабак. Студенттердин өз алдынча иши
Отчет	Экзамен VI семестр

**060106 -Орто медициналык стоматология адистиги.
"Бет-жаак протездери" предметинин аннотациясы.**

Дисциплинаны окуу үйрөнүүнүн максаты	Бет жаак протездери предметинин студенттердин негизги кесиптик билимдерди калыптандырууга максималдуу багыт беруу, бет жаак кемтиктерине аппараттарды жасоо технологияларын үйрөнүшөт.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Окуу дисциплинасы клиникалык циклдин базалык бөлүмүнө кирет, клиникага чейинки алынбоочу протездер, толук эмес алынуучу

	протездер, толук алынуучу протездер, хирургиялык стоматология жана башка клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге ээ.
Калыптандыруучу комиссиялар	ОН-6. Стоматологиялык-ортодентиялык аппаратды жана бет-жаак жасалма аппаратды жасоонун технологияларын билген адис болушат. КК-14. Бет-жаак болугундогу кемтикте бет жак жасалма протездеринин негизги түрлөрүн жасоо. КК-15. Ооруну алдын-алуу үчүн даярдалуучу бет-жаак жасалма протездерин (тшиналарды) жасоо.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	Билет: Бет жаак кемтиктерин жана аларга жасалуучу аппараттардын түрлөрүн билет Жасай алат: бет жаак кемтиктерине ар түрдүү протез аппараттарын жасай алат Көндүмүнө ээ болот: Бет жаак болугундогу кемтиктерине жасалуучу аппараттардын түрүн жана бөлүктөрүн толук жасай алат
Дисциплинанын мазмуну	Студенттердин окуу процесстерин негизинде бет жаак протездерин жасоо кесипкойлугун калыптандыруу
Окуунун түрү	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

Латын тили жана медициналык терминологиянын негиздери предметинин аннотациясы. Ортопедиялык Стоматология адистигине (060106)

Дисциплинанын аталышы	Латын тилинин негиздери
Дисциплинанын окуу үйрөнүүнүн максаты	Эмгек рыногунун шартында атаандаштыкка жөндөмдүү кесипкой, коомдук ишмердүүлүктөргө активдүү катышууга ыңгылар, мекенин сүйгөн, өтүнүн оюн жазуу жана оозеки түрүндө даяна туюундура алган атайын орто билимдүү адис болуп калыптанушат.
ОЖ-1 Кесиптик маселелерди чечүүдө жалпы илимий билимдердин бирдиктуу базасын колдоно алат.	ОН-3 Билим алуунун жана технологиясын пайдалануу, көтөрүү, менен өз алдынча билимин оркундото алат.

	<p>ОН-9 Грек –Латын терминдерин социалдык баарлашууда мамлекеттик жана чет тилдердин бироссундо озунун оозеки жана жазуу кебин так жана ачык айта билуусу.</p>
<p>Дисциплинанын мазмуну</p>	<p>Латын тили жана медициналык терминологиянын негиздери предмети орто кесиптик билим берүү стандарты тарабынан бекитилген окуу планында каралган. Бул дисциплина латын тилинин оңутүү жана жайылуу тарыхын, азыркы учурдагы абалы жана ролу жөнүндө кеңири маалымат берүү менен бирге, латын тилинин фонетикасы (үндүү жана үнсүз тамгалардын, тыбыштарды басым коюу жана окуудагы өзгөчөлүктөрү) үйрөтүлөт. Морфология бөлүмүндө медициналык терминдерди жана рецепттерди жазууда керектелөөчү грамматикалык категориялар баяндалат(этиш, зат атооч, сан жана сын атоочтордун колдонуу жолдору).Окутуудагы негизги бөлүмдөрдүн бири болуп , рецепт жазууну ойрөтүү эсептелет, латынча жазылуучу бөлүктөрү, кыскартуулар жана дары - дармектердин аталыштарынын жазылышып окутууга чоң маани берилет. Терминоэлементтерди жана латынча-грекче дублеттерди үйрөтүүдө негизги ролду ойнойт, ошол максаттарда ар бир сабакта студенттер латынча сөздөрдү жана сөз айкаштарын жазууну, окууну жана алардын маанисин түшүнүүсүнө көңүл бурулат.</p>

Англис тили предметинин ашоташкысы Ортокедильк Стоматология адистигине (060106)

<p>Дисциплинанын аталышы:</p>	<p>Англис тили</p>
<p>Дисциплинаны окуи үйрөнүүнүн максаты:</p>	<p>Эмгек рыногунун шартында атаандаштыкка жондомдүү кесипкой, коомдук ишмердүүлүктөргө активдүү катышууга ыштызар, мекенин сүйгөн.</p>

	өзүнүн оюн жазуу жана оозеки түрүндө даана туюундура алган атайын орто билимдүү аялс болуп калынтанышат.
ОН-1 Кесиптик маселелерди чечүүдө илимий математикалык, табигый, гуманитардык негизги билимдерин практикада пайдалана билүү технологиялык өзгөрүүлөрдө өзүнүн кесиптик ишмердүүлүктүн аткаруусунда ыңгайлангычара билүү.	ЖК-3 Кесиптик маселелерди натыйжалуу аткаруу кесипкөйлүк жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөөнү ишке ашыруу интерпретациялоо жана пайдалануу ЖК-9 Мамлекеттик жана официалдуу тилдерде жазма жана оозеки кесип логикалык жактан так тушунуктуу жана далилдуу түзүүгө жөндөмдүү жана социалдык деңгээлде бир чет тилин жана грек латын терминдерин билүү
Дисциплинанын орду	Кесиптик орто билим беруугө багытталган.
Окуунун түрү	Теориялык, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

«Кесиптик ишмердүүлүктү маалыматтык камсыздоо» дисциплинасынын (060106) «Ортоңедиялык стоматология» багыты боюнча аннотациясы

Дисциплинаны окутуунун максаты	Келечектеги кесиптик ишмердүүлүгүндө компьютердик технологиянын негизги принциптери, аны колдонуу багыттары, өнүгүү перспективалары, колдонмо программаларда иштөө жана пайдалануу ыкмалары, медициналык маалыматтык системалары жөнүндө жалпы түшүнүктөрдү калынтандыруу.		
Окуу пландагы дисциплинанын орду	Кесиптик ишмердүүлүктү маалыматтык камсыздоо дисциплинасы кесиптик мерчемдин вариативдик бүлүгүнө кирет (СПО-3).		
Дисциплинаны өздөштүрүү процессинде калынтандырылуучу компетенциялар жана окутуу натыйжалары	ОН-1. Алган билимдерин өз алдынча өркүндөтүү жана заманбап технологияларды пайдалануу менен математикалык, табигый, гуманитардык, экономикалык, базалык билимдерди кесиптик ишмердүүлүгүндө пайдалана алат. Гумандуулук, толеранттуулук, демократиялык, укуктук	ЖК-4. Кесиптик ишмердүүлүктө маалыматтык бийланып технологияларын колдонуу. ККК-6 Кесиптик ишмердүүлүгүндө компьютердик технологияны, колдонмо программаларды жана системаларды («CAD/CAM», «IC:Стоматологиялык клиника») жана мобилдик	Билим: Кесиптик ишмердүүлүгүндө компьютердик технологияларды колдонуу багыттары, маалыматты коргоо жолдору, медициналык маалыматтарды издөө, локалдык жана глобалдык компьютердик тармактарды колдонуу, медицинада телекоммуникациондук технологияларды пайдалануу, медицинадагы автоматташтырылган

	<p>принциптердин негизинде коллективде, чакан жамаатта уюштуруу-башкаруу иштерин жүргүзө билишет.</p>	<p>тиркемелерди натыйжалуу колдонуу билүү.</p>	<p>жумуш ордунда иштөө, мобилдик тиркемелерди, медициналык маалыматтык системаларды жана прикладдык программаларды колдонууну билишет.</p> <p>Билгичтик: Кесиптик ишмердүүлүгүндө компьютердик технологияларды колдонуу менен, маалыматты коргоо жолдору менен, медициналык маалыматтарды издөө, локалдык жана глобалдык компьютердик тармактарды колдонуу менен, медицинада телекоммуникациондук технологияларды пайдалануу менен, медицинадагы автоматташтырылган жумуш ордунда иштөө, мобилдик тиркемелерди, медициналык маалыматтык системаларды жана прикладдык программаларды натыйжалуу колдонуу менен иштей алышат.</p> <p>Көндүм: Адаштырылган медициналык маалымат системалары жана прикладдык программаларда иштөөгө, медициналык компьютердик тармактар менен иштөөгө, издөө</p>
--	---	--	--

			системаларыны колдонууга, медицинадагы автоматташтырылган жумуш ордуна иштөөгө, медицинада телекоммуникациондук технологияларды пайдаланууга, мобилдик тиркемелерди колдонуу менен иштөөгө калыптанышат.
Дисциплинанын мазмуну	Маалыматтык системалар жана компьютердик технологияларды кесиптик ишмердүүдүктө колдонуу. Коопсуздук эрежелери. Издөө системалары. Стоматология үчүн издөө системалары. Медицинадагы компьютердик тармактар. Локалдык жана глобалдык тармактардын классификациясы, топологиясы. Стоматологиялык лаборатория үчүн программалар. Колдонмо программалык камсыздоо, «Стоматологиядагы CAD/CAM системалары» жана мобилдик тиркемелер.		
Окуунун түрү	теориялык, практикалык		
Аралык аттестациянын формасы	модуль, сынак		

Ортопедиялык стоматология бөлүмүнүн тиш-техникалык лабораториясындагы инфекциялык көзөмөл предметинин аннотациясы
060106 Ортопедиялык стоматология адистиги

Дисциплинанын окутуунун максаты	Медициналык колледжде ортопедиялык стоматология бөлүмүнүн тиш-техникалык лабораториясындагы инфекциялык көзөмөл сабагы төмөнкүдөй максатта окутулат: -компетенттүү адистерди даярдоо; - медициналык көйгөйлөрдү жана жардамды алдын алууга үйрөтүү; - тиш техниктердин жүрүм-турумунун этикалык стандарттарын сактоого тарбиялоо; - медициналык приказдардын негизинде иш ашырууга шарттарды түзүү; - бейтаптын жана медициналык кызматкердин инфекциялык коопсуздугун жана ден соолугуна тийгизген таасирин окутуу; - ар бир манипуляциянын стандарттарын үйрөтүү;
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Окуу дисциплинасы кесиптик, инфекциялык коопсуздугу жана таңдоо курсу циклин билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	ОН-4 =ККП-5
Окутуунун натыйжасында	Билим:

<p>студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - санитардык-эпидемиологиялык иш-чараларды жүргүзүүгө; - медициналык кийлигишүүлөрдү жүргүзүү; - жугуштуу оору, жугуштуу оорунун жугуу процессин, эпидемиялык процессин, инфекциянын категориясынын маңызын тушуну билет; - жугуштуу оору менен ооруган бейтапка медициналык жардам уюштуруу жолдорун билет; - ооруну козгоочусун, эпидемиологиялык өзгөчөлүгүнү, белгилерин, кабылдоосун жана алдын алуу жолдорун билет; - чоң адамдардагы жана жаш балдардагы ВИЧ – инфекциянын эпидемиологиялык жагдайларын, ооруну козгоочунун негизги касиетин, жугуу жолдорун, ооруй турган көркүнү бар топко кирген балдар (чоңадамдар) жөнүндө, оорунун белгилерин, дарылоо ыкмаларын, алдын алуу жолдорун билет; <p>Билгичтик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лаборатордук изилдөөгө биологиялык материалды топтоо иш чарасын жүргүзө алат; - өзүнүн профессионалдык компетенттуулугуна жараша дарылоо ыкмасын көргөзүп жана жүргүзө алат; - ооруду жана мед персоналга ооруну жүтүзбоону камсыздай алат; - ооруну алдын алуу жана дарылоо мекемелеринде, жугуштуу оору менен ооруган бейтаптарды транспорт каражаттары менен ташууну уюштуруу иш чараларын жүргүзө алат; - инфекция очогунда, эпидемияга каршы иш чараларды жүргүзө алат; <p>Көндүм:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дезинфекциялык суюктуктарды даярдоону жана жугушсуздандырууну камсыздоо; - иштетилген инструменттерди стерилдөө боюнча негиздеме аныктоо; - приказдын негизинде кол жууну жана иш ордун даярдоону жүргүзүү; - тери жана көз былжыр челине баа берүү; - жугуштуу ооруларды жүтүзбоону камсыздоо; - инфекциясын алдын алуу боюнча маек жүргүзүү.
<p>Дисциплинанын мазмуну</p>	<p>Жугуштуу оорулар жөнүндө үйрөтөт. Иштөө жериндеги курч дары дармектерди алдын алууга, өзүн сактоого, саламаттык сактоонун негизинде эрежелер менен иштөөнү, жугушсуздандырууну үйрөтөт. Атайын бөлүмдөрүнүн келип чыгуу себептерин, жугуу жолдорун, негизги белгилерин жана алдын алуу жолдорун окуп үйрөтөт.</p>
<p>Окуунун түрү</p>	<p>Теориялык Практикалык</p>
<p>Аралык аттестациянын формасы</p>	<p>Модуль, сынак</p>

Дисциплинаны окутуунун максаты	Студенттер адам анатомиясы жана физиологиясы предметинен: адамдын сырткы формасы жана ички органдарынын тузулушу жөнүндө, адам денесинин түзүлгөн, органдардын аткарган кызматтарына жараша, адамдын келип чыгуусун, ар кандай шарттарда өзгөчөлүгүн жана ар түрдүү курактагы өрчүшүн окуп үйрөнүшөт.
Калыптандыруучу компетенциялар	ЖК-6 ККК-2 ККК-3 ОК-7
Дисциплинаны окуу пландагы ээлеген орду	Окуу дисциплинасы атайын кесиптик циклдын билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик, көндүмдөргө ээ болот	Билим: Адамдын сырткы формасы жана ички органдарынын түзүлүшү жөнүндө, адам денесинин түзүлгөн, органдардын аткарган кызматтарына жараша, адамдын келип чыгуусун, ар кандай шарттарда өзгөчөлүгүн жана ар түрдүү курактагы өрчүшүн. Билгичтик: Адам денеси система жана органдардын аңшараттарынан турат. Анатомиялык система органдардын келип чыгуусу жана аткарган кызматтарын. Соок, булчун, тамак сиңирүү, дем алуу системалары. Көндүм: Анатомияны жогоруда көрсөтүлгөн иретте систематикалык изилдөөлөрүнүн натыйжасында, адам организмдин сырткы формасына карап, анын ички чөйрөсүн кандай экендигин аныктоону.
Дисциплинанын мазмуну	Адамдын сырткы формасы жана ички органдарынын түзүлүшү, органдардын аткарган кызматтарын окуп үйрөнүүнү камтыйт.
Окуунун туру	Теориялык жана практикалык сабак, студенттердин өз алдынча иши, модул тапшыруу жана экзаменге даярдануу
Аралык аттестациянын формасы	Экзамен

Биринчи медициналык жардам предметинин аннотациясы
060106-Орто медициналык стоматология адистиги

Дисциплинанын аты	Биринчи медициналык жардам
Дисциплинанын максаты	Биринчи медициналык жардам бөлүмүндө медициналык кызматкерди өз алдынча иштөөгө даярдоо жана бейтандарга квалификациялуу дарыгерге чейинки жардам көрсөтүү жооптуу милдети турат. Окутуучунун милдети келечектеги тиш техниктерге ар кандай авариялык кырдаалдарды тез башкарууга, зыянын түрүн жана мүнөзүн аныктоого жана биринчи медициналык тез жардам көрсөтүү ыкмасын тандоого үйрөтүү. Мугалимдер

	окуучуларга өзгөчө көңүл бурушу керек, биринчи медициналык жардамды туура жана өз убагында көрсөтүү көбүнчө жабырлануучунун өмүрүн сактап калууга, андан ары ийгиликтүү дарылоого оболго түзүүгө, оорчулуктун алдын алууга, оорунун мөөнөтүн кыскартууга жардам берет.	
окуу планындагы дисциплиналардын орду	Биринчи медициналык жардам дисциплинасы теориялык жана практикалык окууну камсыз кылуучу кесиптик дисциплиналар циклинин (B3) базалык бөлүгүнүн дисциплинасына кирет.	
Дисциплинаны өздөштүрүү процессинде калыптанган компетенциялар жана окуу натыйжалары	<p>КК-14. Биринчи медициналык жардам көрсөтүү.</p>	<p>Студент төмөнкүлөрдү билиши керек:</p> <p>Студенттер, себептери, клиникалык көрүнүштөрү, диагностикалык ыкмалары, дарылоо принциптери, оорулардын татаалданышы, хирургиялык стационарда жана баштапкы медициналык-санитардык жардам мекемелеринде профилактикалык, терапиялык, диагностикалык жана реабилитациялык иш-чараларды даярдоодо жана ишке ашырууда медайымдын ролу, операцияга чейинки мезгилде медайымдын ролу; наркөздүн түрлөрү, кан агуу, убактылуу токтотуунун түрлөрү жана ыкмалары, тануулардын түрлөрү жана жумшак жана катуу танууларды колдонуу ыкмалары, "хирургиялык инфекция", "инфекциялык процесс", "жугуштуу оору" түшүнүгүнүн маңызын, негизги манипуляцияларды билүү жана кам коруу ыкмаларын аткаруу үчүн алгоритмдер.</p> <p>Студент төмөнкүлөрдү билиши керек:</p> <p>Студенттер төмөнкүлөрдү жасай алышат: колдонулган аспаптарды дезинфекциялоо, хирургиялык аспаптарды, резина буюмдарын, пластмасса буюмдарын, оптикалык системалары бар приборлорду, термометрлерди, вентиляторлорду химиялык дезинфекциялоону жана стерилизациялоону жүргүзүүгө, өзгөчө кырдаалдарда биринчи медициналык жардам көрсөтүүгө жана пациенттин жана персоналдын инфекциялык коопсуздугун камсыз кылууга; оорукана ичиндеги инфекциялардын алдын алуу үчүн заманбап медайымдык технологияларды колдонуу, механикалык желдетүүнүн алдында ооз коңдойүн (былжыр, кусунду ж.б.) стерилдүү салфетка менен тазалоо, жогорку дем алуу жолдорунун ачыктыгын камсыз кылуу, өпкө жасалма желдетүү жана көкүрөк кысууну аткара алат.</p> <p>Студент төмөнкүлөргө ээ болушу керек:</p> <p>Студенттер таптыктарды жасоонун ыкмаларын үйрөнүшөт (салфеткалар, тампондор, шариктер ж.б.), хирургиялык материалдарды жана зыгыр булаларын кутуларга салуу техникасы, тышкы кан агууну убактылуу токтотуунун ыкмалары: манжалардын басымы, тампонада, турникет ж. "ооздон оозго" жашоо техникасы, "ооздон мурун"</p>

<p>Дисциплинаны оздoштyрyу процессинде калыптанган компетенциялар жана окуу натыйжалары</p>	<p>КК-14. Биринчи медициналык жардам көрсөтүү.</p>	<p>Студент төмөнкүлөрдү билиши керек: Студенттер, себептери, клиникалык көрүнүштөрү, диагностикалык ыкмалары, дарылоо принциптери, оорулардын татаалданышы, хирургиялык стационарда жана баштапкы медициналык-санитардык жардам мекемелеринде профилактикалык, терапиялык, диагностикалык жана реабилитациялык иш-чараларды даярдоодо жана ишке ашырууда тиш техниктин наркоздуу түрлөрү, кан агуу, убактылуу токтотуунун түрлөрү жана ыкмалары, татуулардын түрлөрү жана жумшак жана катуу татууларды колдонуу ыкмалары, "хирургиялык инфекция", "инфекциялык процесс", "жугуштуу оору" түшүнүгүнүн мазмуну, негизги манипуляцияларды билүү жана кам көрүү ыкмаларын аткаруу үчүн алгоритмдер.</p> <p>Студент төмөнкүлөрдү билиши керек: Студенттер төмөнкүлөрдү жасай алышат: колдонулган аспаптарды дезинфекциялоо, хирургиялык аспаптарды, резина буюмдарын, пластмасса буюмдарын, оптикалык системалары бар приборлорду, термометрлерди, вентиляторлорду химиялык дезинфекциялоону жана стерилизациялоону жүргүзүүгө, өзгөчө кырдаалдарда биринчи медициналык жардам көрсөтүүгө, пациенттин жана персоналдын инфекциялык коопсуздугун камсыз кылууга; оорукана ичиндеги инфекциялардын алдын алуу үчүн заманбап технологияларды колдонуу, механикалык желдетүүнүн алдында ооз коңдойун (былжыр, кусунду ж.б.) стерилдүү салфетка менен тазалоо, жогорку дем алуу жолдорунун ачыктыгын камсыз кылуу, өпкө жасалма желдетүү жана көкүрөк кысууну аткара алат.</p> <p>Студент төмөнкүлөргө ээ болушу керек: Студенттер таңгычтарды жасоонун ыкмаларын үйрөнүшөт (салфеткалар, тампондор, шариктер ж.б.), хирургиялык материалдарды жана зыгыр булаларын кутуларга салуу техникасы, тышкы кан агууну убактылуу токтотуунун ыкмалары: миңжалардын басымы, тампонада, турникет ж. "ооздон оозго" жашоо техникасы, "ооздон мурун"</p>
---	--	--

Дисциплина ын мазмуну	Практикалык курс студентке биринчи медициналык жардам көрсөтүүдө колдонулуучу ыкмаларды жана манипуляцияларды үйрөтүүнү, тез жардам бөлүмүнүн, травматология бөлүмүнүн, реанимация бөлүмүнүн иши менен таанышууну, көрсөтмө куралдарды, чиймелерди, слайддарды, таблицаларды, фантомдорду, аспаптарды кеңири колдонууну карайт. кийимдер.
--------------------------	---

060106 Стоматологиялык ортопедия адистигин даярдоого багытталган. «Куюп жасоо» предметинин жумушчу программасынын аннотациясы.

Дисциплина окутуунун максаты	Программа мамлекеттик билим берүүсүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди «Куюп жасоо» дисциплинасы 060106 «Стоматологиялык ортопедия» адистиги боюнча ишмердүүлүктө тиштин келбетин жасоону билүү негизи болот.
Дисциплина окуу пландагы ээлеген өрдү	Окуу дисциплинасы атайын кесиптик циклдын билим берүү системасынын базасындагы негизги бөлүгү.
Калыптандыруучу компетенциялар	PO-4, ЖК-6, КК-6
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билем, билгичтик көндүмдөргө ээ болот	Билим: Медицинадагы аталыштарды жана кызматкерлердин өз ара мамилеси. Ортопедиялык стоматология «Куюп жасоо» предметинин клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын билүү. Билгичтик: Тиштерди куюп жасоо ыкмаларынын клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптары менен жасай алат Көндүм: Тиштердин анатомиялык кемчиликтерин куюп жасайт
Дисциплина мазмуну	Студенттердин окуу процесстердин негизинде тиштин анатомиялык келбетин толуктоо кесипкөйлүгүн калыптандыруу.
Окуунун түрү	Теориялык жана практикалык сабак, студенттердин өз алдынча иши, модуль тапшыруу, экзаменге даярдануу.
Аралык аттестациянын формасы	Модуль экзамен

**Гнатология предмети боюнча ортопедиялык стоматология адистигине
аннотация**

Дисциплина окутуунун максаты	Медициналык колледжде жалпы гнатология сабагы төмөнкүдөй максатта окутулат: - бет-жаак аппаратынын бардык органдарынын, жаак муунунун, байламталардын, будчуңдардын, паролонгтун ишин, алардын абалын
---------------------------------	--

	билүүнү; - динамикалык параметрлерин, чайноо функциясын изилдөө; - технологиялык жабдууларды колдонууну үйрөнүү.
Дисциплинанын окуу пландагы орду	Окуу дисциплинасы тандоо курсу циклинн билим берүү системасынын базасындагы бөлүгү
Калыптандыруучу компетенциялар	ОЖ7-КК4 ОЖ7-КК7 Озуууз коюн коюнчу пожалуйста
Окутуунун натыйжасында студент төмөнкү билим, билгичтик көндүмдөргө ээ болушат	Билиши керек: <ul style="list-style-type: none"> - Анатомиялык функцияларын калыбына келтирүүгө жардам берүүнү; - Организмдин патологиясы менен стоматологиялык системанын бузулууларынын ортосундагы байланышты ачып берүүнү. Жасай алуусу керек: <ul style="list-style-type: none"> - Үстүнкү жана астынкы жаактын анатомиялык байланышын изилдөөнү; - Комплекстүү дарылоону камсыз кылууга жардам берүүнү. Көндүмгө ээ болот: <ul style="list-style-type: none"> - Бейтаптын абалын баалоону; - Заманбап техникалык каражаттарды колдоно билүүнү; - Дарылоонун эң жакшы вариантын аныктоого жардам берүүнү; - Эң ылайыктуу протезди тандоону; - Тамакты чайноо үчүн жооптуу будчулардын иштешин жакшыртуучу усулдарды үйрөтүүнү.
Дисциплинанын мазмуну	Нормалдуу жана патологиялык шарттарда бет-жаак тиш системасынын тисандарынын жана органдарынын морфофункционалдык түзүлүшү жана байланыштары. Нормалдуу жана патологиялык шарттарда функционалдык оккюзия; диагностикалоо жана артикуляторлорду жеке функцияга тууралоо үчүн ооздон тышкаркы жана ооздон тышкаркы анирагтар менен астынкы жаактын кыймылын жазуу; ¼ оптималдуу функционалдык, эстетикалык жана фонетикалык натыйжаларга жетүү үчүн артикуляторлорду колдонуу ар кандай стоматологиялык иш аракеттер. Артикуляторго моделдерди орнотуу жана төмөнкү жаактын кыймылынын шарнирдик огун табуу эрежелери. Төмөнкү жаак кыймылдары.
Окуунун түрү	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак

060106 Стоматологиялык ортопедия элиетини даярдоого багытталган. «Тиш техникалык материал таануу эмгекти коргоо курсу менен» предметинин жумушчу программасынын аннотациясы.

Дисциплинаны окуу үйрөнүүнүн максаты.	Программа Мамлекеттик Билим берүүсүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди «Тиш-техникалык материал таануу эмгекти коргоо курсу менен» дисциплинасы 060106 «Стоматологиялык ортопедия» адистиги боюнча ишмердүүлүктө ортопедиялык стоматологияда колдонулуучу материалдарды техникалык, механикалык, химиялык, физикалык касиеттерин билүү негизи болот.
Окуу планындагы дисциплинанын орду.	«Тиш техникалык материал таануу эмгекти коргоо курсу менен» предмети жалпы билим берүү структурасы окутуу үйрөтүүнүн негизинде тиш техникалык материалдардын касиеттерин колдонуу көндүмдөрүнө ээ болууга мүмкүнчүлүк берет. Клиникага чейинки предметтер «Тиштерди моделдөө», «Физика», «Химия», «Анатомия» ж. б. клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ.
Калыптанган компетенциялар.	«Тиш техникалык материал таануу эмгекти коргоо курсу менен» сабагын окуу үйрөнүү студенттерди кезектеги компетенцияларга калыптандырууга багытталган ОН-3, ЖК-1, ККК-3
Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим, билгичтик, көндүм.	<p>Билим: Медицинадагы аталыштарды жана кызматкерлердин менен өз ара мамилеси.</p> <p>Ортопедиялык стоматология адистигинин тиш-техникалык материал таануу эмгекти коргоо курсу менен предметинен ортопедиялык стоматологияда колдонулуучу материалдардын касиеттерин жана колдонуу эрежелерин билүү.</p> <p>Заманбап колдонулуучу материалдарды жана инструменттерди тиш протездерин жасоодо колдоно билүүсү.</p> <p>Билгичтик: Тиш-техникалык материал таануу предметинен ортопедиялык стоматологияда колдонулуучу материалдарды таануу жана колдонууну билүү.</p> <p>Көндүм: Тиш-техникалык материалдарды таануу эмгекти коргоо курсу менен предметинен заманбап материалдарды толуктоону билет.</p>
Дисциплинанын мазмуну.	Студенттердин окуу процесстердин негизинде ортопедиялык стоматологияда колдонулуучу материалдарды колдонуу кесипкөйлүгүн калыптандыруу.
Окуунун түрү	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак.

Дени сак адам жана анын чөйрөсү предмети

<p>Окутуунун максаты</p>	<p>Ден сак адам анын чойросу предметинин негизги максаты ден-соолукту сактоо жана үй-бүлөсүнү туура пландаштыруу, туура тамактануу жана физикалык активдүүлүктө сергек жашоо образын калыптандырууга үйрөтүү билимин жогорулатуу менен окутуунун жаңы билимине ээ кылуу.</p>		
<p>Кутулуучу натыйжа</p>	<p>НКББНнын ОН-и коду жана анын формулировкасы</p>	<p>НКББНнын комп-и коду жана анын формулировкасы</p>	<p>Дисциплинанын ОН-и коду жана анын формулировкасы</p>
<p>ОН-7 Стоматологиялык бейташтарга кеңеш берүүгө жана ден соолугун чыңдоого жөндөмдүү жашоо образы.</p>	<p>ЖК-4 Сергек жашоо образын калыптандыруу. Билет жана түшүнөт: - ден соолук түшүнүгү, төрөттүн динамикасынын көрсөткүчтөрү; - адам өмүрүнүн мезили; - ар кандай курактагы адамдын анатомиялык, физиологиялык жана психологиялык абалы; - адамдын ар кандай курактык мезгилдеги универсалдуу керектөөлөрү; - үй-бүлөнү пландаштыруу концепциясы; - "ден соолук", "жашоо сапаты", "оорулардын тобокелдик факторлору"</p>	<p>1.Билет: жашоонун ар кандай курактык мезгилдериндеги адамдын физикалык жана социалдык-психологиялык абалын баалоого; - стоматологиялык оорулардын алдын алуу боюнча кеңеш берүү жана сергек жашоо образын сактоо боюнча профилактикалык иштерди жүргүзүү - ар кандай курактагы гигиена жана ден соолукту чыңдоо жана ден соолукту сактоо боюнча пациентке жана үй-бүлөсүнө консультация берүүгө; 2. Жасай алат: жашоонун ар кандай курактык мезгилдериндеги адамдын физикалык жана социалдык-психологиялык абалын баалоо; - ар кандай курактагы гигиена жана ден соолукту чыңдоо боюнча пациентке жана үй-бүлөсүнө консультация берүү; - калкка тамеки чегүү, алкогольдук жана</p>	

		<p>түшүнүктөрү; - тамеки чегүүдөн, алкоголдуктан, баңгилектен тыяи;</p>	<p>баңгичиликтин зыяндуулугу жөнүндө консультация берүү.</p> <p>3.Көндүмгө ээ болот: туура тамактануу планын даярдоо жолдору. - физикалык активдүүлүктү баалоо. - калкка тамеки чегүүнүн, алкоголдук ичимдиктерди жана баңгилектин зыяндуулугу жөнүндө кеңеш берүү.</p>
<p>Дисциплинанын кыскача мазмуну</p>	<p>Дени сак адам анын чөйрөсү предмети боюнча түшүнүк. Демография жана миграция, сергек жашоо образы, туура тамактануу витаминдер, үй бүлөө жана нике, үй-бүлөөнү пландаштыруу, коронавирус инфекциясын алдына алуу, тыяндуу адаттар (чылым чегүү, насвай, аракеттик, наркомания,токсикомания) алардын организмге тийгизген таасири.</p>		

060106 Стоматологиялык ортопедия адистигин даярдоого багытталган.
«Тиштерди моделдөө» предметинин жумушчу программасынын аннотациясы.

<p>Дисциплинаны окуп үйрөнүүнүн максаты.</p>	<p>Программа Мамлекеттик Билим берүүсүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди « Тиштерди моделдөө» дисциплинасы 060106 «Стоматологиялык ортопедия» адистиги боюнча ишмердүүлүктө тиштин келбетин жасоону билуу негизи болот.</p>
<p>Окуу планындагы дисциплинанын орду.</p>	<p>«Тиштерди моделдөө» дисциплинасы жалпы билим берүү структурасы окутул үйрөтүүнүн негизинде клиникалык лабораториялык көндүмдөрүнө ээ болууга мүмкүнчүлүк берет. Клиникага чейинки предметтер «Толук эмес алынуучу протез », «Кунул жасоо», « Алынбоочу протездер», «Анатомия» «Терапиялык стоматология» ж. б. клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ.</p>

Калыптанган компетенциялар.	<p>«Тиштерди моделдөө» сабагын окуп үйрөнүү студенттерди кезектеги компетенцияларга калыптандырууга багытталган</p> <p>ОН-3, Жасалма тиштердин моделдерин даярдоо ыкмаларын билишет, материал инструменттерди колдоно алышат</p> <p>ЖК-1 Оз ишин уюштурууну, кесиптик милдеттерди аткарууну, алардын натыйжалуулугун жана сапатын баалоону билишет.</p> <p>КК-7 Адистиги боюнча ишмердүүлүктө тиштин келбетин жасоону билүү</p>
Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим, билгичтик, көндүм.	<p>Билим: -Медицинадагы аталыштарды жана кызматкерлердин өз ара мамилеси.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ортопедиялык стоматология «Тиштерди моделдөө» предметинин клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын билүү. - Заманбап колдонулуучу аппарат жана инструменттерди тиш протездерин жасоодо колдоно билуусу. - Билгичтик: - Тиштерди моделдөө ыкмаларынын клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын толук билуусу. - Көндүм: - Тиштердин анатомиялык кемчиликтерин толуктоону билет.
Дисциплинанын мазмуну.	Студенттердин окуу процесстердин негизинде тиштин анатомиялык келбетин толуктоо кесипкойлугун калыптандыруу.
Окуунун туру	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак.

060106 Стоматологиялык ортопедия адистигин даярдоого багытталган. «Толук эмес алынуучу протез» предметинин жумушчу программасынын аннотациясы.

Дисциплинаны окуп үйрөнүүнүн максаты.	Программа Мамлекеттик Билим берүүсүнүн стандарттык деңгээлдеги талабын иш жүзүнө ашыруу үчүн студенттерди «Толук эмес алынуучу протез» дисциплинасы 060106 «Стоматологиялык ортопедия» адистиги боюнча ишмердүүлүктө толук эмес алынуучу тиш протезинин жасоону билүү негизи болот.
Окуу планындагы дисциплинанын орду.	«Толук эмес алынуучу протез» дисциплинасы жалпы билим берүү структурасы окутуу үйрөтүүнүн негизинде клиникалык лабораториялык көндүмдөрүнө ээ болууга мүмкүнчүлүк берет. Клиникага чейинки предметтер «Толук эмес алынуучу протез», «Куюп жасоо», «

	Алынбоочу протездер», «Анатомия» «Терапиялык стоматология» ж. б. клиникалык дисциплиналардын арасында чоң мааниге жана орунга ээ.
Калыптанган компетенциялар:	«Толук эмес алынуучу протез» сабагын окуп үйрөнүү студенттерди кезектеги компетенцияларга калыптандырууга багытталган ОН-6, ЖК-5.КК-1
Дисциплинаны өздөштүрүүнүн жыйынтыгында алынган билим, билгичтик, көндүм.	Билим: -Медицинадагы аталыштарды жана кызматкерлердин менен өз ара мамилеси. -Ортопедиялык стоматология предметинин толук эмес алынуучу тиш протездеринин клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын билуу. -Заманбап колдонулуучу аппарат жана инструменттерди тиш протездерин жасоодо колдоно билуусу. - Билгичтик: -Толук эмес алынуучу тиш протезинин клиникалык жана лабораториялык жасоо этаптарын толук билуусу. - Көндүм: -Толук эмес алынуучу протезин жасоодо кемчиликтерин толуктоону билет.
Дисциплинанын мазмуну.	Студенттердин окуу процесстердин негизинде тиш протез жасоонуун кесипкойлугун калыптандыруу.
Окуунун туру.	Лекция, практикалык
Аралык аттестациянын формасы	Модуль, сынак.

6. РЕСУРСТУК КАМСЫЗДОО

6.1. Негизги кесиптик билим берүү программасынын (НКББП) кадрлар менен камсыздыгы

Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоодо, негизги билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн, негизги билимге ээ болгон, окутулуп жаткан дисциплинага квалификациясы дал келген, ошондой эле кесиптик багытта системалуу түрдө окуу – усулдук жана илимий - изилдөө ишмердүүлүгү менен алектенген, илимий - педагогикалык кадрлар менен камсыздоо.

Студенттерге кесиптик билим берүүнүн сапатын жакшыртуу максатында ОшМУнун медициналык колледжинин профессордук – педагогикалык курамынын

квалификациясын жогорулатуу, ишмердүүлүктүн маанилүү бөлүгүн түзөт. Шарттуу түрдө ар бир окутуучу 3–5 жыл аралыгында өз квалификациясын жогорулатып турууга милдеттүү. Ортокеңиялык стоматология адистиги багытында негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн окутуучулар квалификациясын педагогика жана тийиштүү (атайын) дисциплиналар боюнча профилдүү медициналык мекемелерде жана ОшМУнун квалификациясын жогорулатуу институтунда өтүшөт.

Окуу жайдын кадрдык потенциалын жогорулатуу боюнча натыйжалуу иш чаралардын уюштурулушу, окутуучулук курамдын кыска убакыт аралыгында медициналык окуу жайларда окутуунун өзгөчөлүктөрүн кабыл алууга (камтууга) мүмкүнчүлүктөр түзүлүп, анын натыйжасында ОшМУнун айрым (тийиштүү) дисциплиналар боюнча окутуу процесси учурунда, окутуунун инновациялык технологияларын жайылтуу жакшы жолго коюлгандыгын көрүүгө болот.

6.2. Негизги кесиптик билим берүү программасын (НКББП) окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздоо.

Мамлекеттик билим берүү стандартында белгиленгендей, негизги кесиптик билим берүү программасы бардык дисциплиналар боюнча тийиштүү болгон окуу – усулдук иш кагаздарынын негизинде камсыдалат.

Ар бир дисциплина боюнча окуу усулдук комплексе ОшМУнун сайтына жайгаштырылган. Окутулуп жаткан дисциплиналар боюнча ар бир студентке электрондук китепкана системасына кирүүгө мүмкүнчүлүк түзүлгөн.

Китепкана фондду бардык окутулуп жаткан дисциплиналар боюнча акыркы 10 жыл аралыгында басмадан чыккан жана электрондук (негизги дисциплиналар болгон – гуманитардык, социалдык, экономикалык циклдар үчүн акыркы 5 жыл аралыгында) 15 данадан кем эмес жебинде адабияттар менен толукталган.

Кошумча адабияттар фондду, окуу адабияттарынан сырткары расмий библиографиялык – маалыматтык жана мезгилдүү басылмаларды өзүнө камтыйт.

Төмөнкүдөй жергиликтүү жана чет өлкөлүк журналдардын аталышынын тизмесинен турган: «Здравоохранение Кыргызстана», «ОшМУнун жарчысы», «Физиология жана адам» аталыштагы китепкана фондду менен студенттерди камсыз кыла алат.

Студенттер үчүн жергиликтүү жана чет- өлкөлүк окуу жайлары ортосунда өз учурунда керек болгон маалымат менен алмашууга, маалымат берүүгө мүмкүнчүлүктөр түзүлүп, маалымдама + маалымат системасы менен камсыз болгон.

- КРнын билим берүү жана илим министрлигинин жана КРнын саламаттыкты сактоо министрлигинин маалымат жана маалымдоо материалдары.

- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнө жараштуу интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик кызматынын маалымат издөө системасы.

- Электрондук компоненттер боюнча маалымат базасы (медициналык пайдалуу маалымат издөө системасы – MedExplorer, MedHunt, PubMed, Medline ж.б)

6.3. Негизги билим берүү программасын ишке ашырууда материалдык техникалык база менен камсыздалышы

ОшМУ кесипке даярдоодо НКББП ыныи окуу планында каралган лабораториялык, практикалык, клиникалык окутуу процессин жана студенттердин илимий иштерин жүргүзүүгө) санитардык жана коопсуздук эрежелеринин талабына жооп берген тийиштүү материалдык техникалык база менен камсыз болгон.

6.4. Негизги билим берүү программасын ишке ашыруу үчүн болгон каржылоо

ОшМУнун окумуштуулар кеңеши, аталган программанын бюджетинин, негизги параметрлерин карап, талкуулап бекитет. Негизги билим берүү программаларын ишке ашыруу үчүн каржылоо жогорку окуу жайларды каржылоо боюнча бекитилген каржылоо – нормативдик актылардын негизинде иш жүзүнө ашырылат. Кошумча кызыктуруучу акы фондду ОшМУнун кызматкерлеринин эмгек акы фондунун алкагында, колдонуудагы мыйзамда белгиленген тартипте түзүлөт.

7. БУТУРУУЧУЛӨРДҮН ЖАЛПЫ МАДАНИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРЫНЫН ӨНҮГҮҮСҮН КАМСЫЗДООЧУ КОЖДЫН СОЦИАЛДЫК-МАДАНИЙ ЧӨЙРӨСҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

7.1. Студенттик өз алдынча башкаруу органдары, профкомдор

ОшМУнун жаштар комитети университеттин жана факультеттин өз алдынча башкаруу системасынын негизги бөлүгү болуп эсептелинет. Анын түзүмүнө факультеттердеги жаштар комитети жана окуу процессинен тышкары тарбиялык иштерди уюштуруу менен алектенген студенттик жатаканадагы кеңештер кирет.

7.2. Спорттук-ден соолукту чыңдоочу иш-чаралар

ОшМУда студенттер үчүн ар кышдай спорттук секциялар уюштурулуп жыл сайын 1000 ден ашуун студенттин катышуусунда спорттун түрлөрү боюнча спартакиада өткөрүлөт. Студенттик жатаканаларда «Сергек жашоо образы» тууралуу лекциялар окулуп, тийиштүү адистердин катышуусу менен диспуттар өткөрүлөп турат. Көгүлтүр Ысык – Көлдүн жээгинде ОшМУнун ден-соолукту чыңдоо үчүн жайкы лагерь кызмат көрсөтүп, жыл сайын 500дөн ашык студент эс алууга мүмкүнчүлүгү бар.

Окууда, коомдук, тарбиялык жана илимий иштерде өздөрүнүн акнадуулуктөрүн көрсөткөндүү үчүн кызыктыруучу (стимул берүү максатында) студенттерге сыйлыктар, гранттар жана стипендия каралган.

7.3. Кесип аркылуу тарбиялоо

ОшМУнун медициналык колледжинин тарбия ишмердүүлүгү, окуу жайдын төмөнкү укуктук-нормативдик иш кагаздары аркылуу жөнгө салынган:

- «ОшМУнун тарбиялык иштери боюнча концепция», «Тарбиялык иштер боюнча декандын өрүн басары жөнүндө жобо», «ОшМУдагы студенттик тайпалардын кураторлору жөнүндө жобо», «Тайпа кураторлору үчүн нускама», Тайпалар арасында өткөрүлүүчү тарбиялык иштердин иш – планы, ОшМУнун жаштар уюму жөнөндө

жобо, ОшМУнун акыйкатчысы жөнүндө жобо, ОшМУнун жатаканалары жөнүндө жобо, ОшМУда жыл сайын өткөрүлүп туруучу тарбиялык иштер боюнча иш – план, ОшМУнун факультеттеринде жана колледждерде өтүлүүчү тарбиялык иштердин жыйынтыгын баалоо боюнча атайын критерий. «ОшМУнун идеалдуу тугойу» конкурсуунун жобосу. «ОшМУнун мырзасы» конкурсуунун жобосу.

«ОшМУнун периси» конкурсуунун жобосу. «ОшМУнун мырзасы» конкурсуунун жобосу. «ОшМУнун стилдүү студенти» конкурсуунун жобосу.

«ОшМУнун факультеттер арасык студенттик шайыр – тапкычтар клубунун (ШТК, КВН)» конкурсуунун жобосу. «ОшМУнун жазы» конкурсуунун жобосу. «ОшМУнун эгиздери» конкурсуунун жобосу. ОшМУнун дебат клубдар арасында өтүлүүчү мелдештин программасы. ОшМУнун интеллектуалдык «БРЕЙН – РИНГ» билемдүүлөр таймашы.

ОшМУнун окутуучулары жана студенттери арасында өтүлүүчү улуттук, спорттук оюндарынын жобосу. ОшМУнун «Эң жакшы тарбия иштерин жүргүзгөн декандын орун басары» конкурсуунун жобосу.

ОшМУнун «Эң мыкты жаштар комитети» конкурсуунун жобосу. ОшМУнун «Жылдын куратору» конкурсуунун жобосу. ОшМУнун «Эң мыкты студенттик тайпа» конкурсуунун жобосу. ОшМУнун «Эң мыкты студент» конкурсуунун жобосу.

Тарбиялык ишмердүүлүктө коомдук – маданий чөйрөнү калыптандыруу үчүн ОшМУнун тарбиялык иштери боюнча департаменти, факультеттин теориялык, клиникалык кафедралары жана ОшМУнун гуманитардык кафедралары, университеттин тарых музейи, ОшМУнун көп нускалуу «Нур» гезити, китепкана комплекси, деканат жана тайпа кураторлору, студенттик коомдук уюмдар (жаштар комитети, студенттик профсоюз уюму, акыйкатчы, спорт клублары) катыша алышат. Мындай иш чара жалпы – маданий, жеке жана коомдук компетенстүүлүктүн өнүгүүсүн камсыздайт.

Улуу Ата-Мекендик согуш күнүнө карата өткөрүлүп туруучу иш – чаралар, конференциялар студенттерге жарандык, патриоттук, руханий, моралдык жактан тарбия берүүнү камсыздайт. Ошондой эле ОшМУ ар дайым Улуу Ата-Мекендик, Афган согушунун жана Баткен окуясынын ардагерлерине арналган «Өз кесибин менен сыймыктан», «Болочок тиш техникти» сыяктуу тематикалык көргөзмөлөрдү өткөрүү менен бирге, студенттер менен ардагерлер жолугушуусун уюштуруп келет. Студенттердин күчү менен сүрөт көргөзмөлөр уюштурулуп, даталуу күндөргө карата адабий кечелер өткөрүлүп турат.

7.4. Жатаканада иштөө

Медициналык колледжде алыскы областардан келген жана аз камсыз болгон үй-бүлөөдөгү студенттер жатакана менен камсыз болушат. Жатаканадагы студенттер үчүн кураторлор тарабынан кызмат уюштурулган. Ай сайын түзүлгөн график боюнча ишке ашырылып турат.

7.5. Социалдык жардамдын чаралары

Окуу жайда психологиялык социалдык жактан коргоого муктаж студенттерге, студенттик үй бүлөлөргө социалдык-педагогикалык, психологиялык жардам көрсөтүп туруу системасы колго алынып өнүгүү жолунда. Бардык социалдык коргоого муктаж студенттер КРнын тийиштүү мыйзамдарында белгиленген эрежеге ылайык жатакана менен камсыз болушат. Ошондой эле 30 пайыз контракт төлөмүнөн бошотулат.

8. СТУДЕНТТЕРДИН ӨЗДӨНТҮРҮҮ САПАТЫН БААЛОО СИСТЕМАСЫН ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК КАМСЫЗДОО

- 8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация
- 8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фондору
- 8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы
- 8.4. ЖМА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби чаралары

8.1. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестация

ОшМУ адистерди даярдоонун сапатын, төмөнкү багыттагы иш чараларды ишке ашыруу менен камсыздайт

- Сапаттуу билим берүү процессинин жалпы жетекчилик системасын түзүү
- Иш берүүчүлөрдүү тартуу менен бирге бүтүрүүчүлөрдү даярдоо сапатынын бирдиктүү талаптарын иштеп чыгуу
- Дисциплиналар боюнча жумушчу программаларды даярдоо жана аларга карата болгон сын пикирлерге мониторинг жүргүзүү
- Студенттердин билим деңгээлин, көндүмдөрүн жана бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларды өздөштүрүүсүнүн баалоо технологиясын түзүү жана жакшыртуу
- Окутуучулук курамдын кесипкөйлүгүн жана компетенттүүлүгүн камсыздоо
- Белгиленген критерийлердин негизинде ишмердүүлүктү баалоо жана окуу процессинин сапаттык көрсөткүчүн башка медициналык окуу мекемелери (иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу менен бирге) менен салыштыруу максатында үзгүлтүксүз ички аудит жүргүзүп туруу
- Жүрүзүлүп жаткан ишмердүүлүк боюнча жаңылыктарды, өткөрүлгөн иш чаралардын жыйынтыгы, пландары тууралуу ОшМУнун электрондук каражаты жана жалпы маалымат каражаттары (СМИ) аркылуу коомчулукка кабарлап туруу

Студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүүнүн жана 060101 – “Дарылоо иши” адистиги багытындагы студенттердин аралык сынагы боюнча ченемдик – усулдук жактан камсызданышы (жалпы медицина GM) ЖОЖдор тууралуу типүү жобого ылайык ишке ашат.

Студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты өткөрүү боюнча жоба ОшМУнун Уставында каралган тартипте ОшМУнун Окумуштуулар Кеңешинде бекитилет.

8.2. Окуудагы жетишкендиктерине учурдагы көзөмөл жана арадагы аттестацияны өткөрүү үчүн баалоо каражаттарынын фонддору

Мамлекеттик билим стандартынын талаптарына ылайык студенттерди аттестациялоо үчүн ОшМУ да студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты жүргүзүү үчүн, баалоо каражаттар фондду бекитилген. Алар өзүнө тесттерди, сынактык суроолорду, компьютердик интерактивдүү программаларды, студенттердин өз алдынча интернини темаларын, реферат боюнча темалардын болжолдуу тизмесин жана студенттердин компетенцияны калыптандыруу деңгээли баалоого болгон текшерүүнүн түрлөрү. ОшМУнун клиникалык кафедраларында студенттердин жетишүүсү боюнча учурдагы текшерүү жана аралык сынакты жүргүзүү үчүн жетиштүү шарттар түзүлгөн.

8.3. Бүтүрүүчүлөрдүн жыыйнтыктоочу мамлекеттик аттестациясы

Дисциплиналар аралык мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн программасы, формасы жана шарттары ОшМУнун медициналык колледжинин Окумуштуулар кеңешинде 060101 – “Ортопедиялык стоматология” адистиги боюнча факультеттин окуу-усулдук кеңешинин сунушу менен бекитилет.

8.4. ЖМА өткөрүүнүн программасы, формасы жана тартиби чаралары

Мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн программасы, формасы жана шарттары тууралуу студенттерге 6 айдан кем эмес убакыт аралыгында маалымдалышы керек.

Сынактарга даярдык көрүү үчүн студенттерге тийиштүү шарттар түзүлүп, дисциплиналар боюнча консультациялар өткөрүлөт. Студенттерди мамлекеттик сынактарга даярдоо максатында берүүчү кафедраар предметтер боюнча обзордук лекцияларды уюштурушат. Ошондой эле практикалык сааттарда кырдаалдык маселелердин, ар кандай тест түрүндөгү тапшырмалардын үстүндө иштөө, сынактарга даярдык көрүүгө көмөкчү болот.

Мамлекеттик сынакты мамлекеттик сынак комиссиясы өткөрөт.

Мамлекеттик сынак комиссиясынын негизги аткаруучу милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелишет:

- бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын билим берүү стандартына дал келүүсүн аныктоо
- мамлекеттик сынактын жыыйнтыгы менен бүтүрүүчүгө тийиштүү квалификация ыйгаруу жана КР нын билим берүү жана илим министрлиги тарабынан белгиленген билими жана квалификациясы тууралуу документтин үлгүсүн тапшыруу
- мамлекеттик сынак комиссиясынын ишинин жыыйнтыгынын негизинде адистерди даярдоодо окутууну жакшыртуу тууралуу сунуштарды иштеп чыгуу

Мамлекеттик сынактарды өткөрүүнүн формалары

Мамлекеттик сынакты өткөрүүнүн процедурасы

Мамлекеттик сынактарды өткөрүү этаптарынын ырааттуулугу жана тартиби ОшМУнун ректорунун буйругунун негизинде бекитилет.

Мамлекеттик сынактын биринчи этабы – компьютердик тестирлөө (2саат аралыгында). Дисциплиналар боюнча 200 суроону камтыган, бир канча варианттан турган (алардын ичинен бир суроо туура) тестик тапшырмалар. Туура жооптордун саны бүтүрүүчүлөрдүн билимин баалоо критерийи болуп эсептелинет.

Экинчи этап, олуттуу кесиптик маселелерди чече билүүсүнө баа берүүгө жана оозеки – сынак формасына багытталган. Бүтүрүүчүгө терапия, хирургия, педиатрия, акушердик иши жана гинекология дисциплиналары боюнча бейтаптын абалы жана оорулар тууралуу, кырдаалдык маселелердин үстүндө иштөө боюнча тапшырмалар берилет. Бүтүрүүчүлөрдүн билимин 4 кишиден турган сынак комиссиясы МАК тын төрагасынын ктышуусунда баштайт.

Тестирлөө жана сынактын практикалык бөлүгү бүтүрүүчүнү мамлекеттик сынактардын кийинки этаптарына киргизүүгө негиз болот.

9. СТУДЕНТТЕРДИ ДАЯРДОО САПАТЫН КАМСЫЗДООЧУ БАШКА ЧЕНЕМДИК-МЕТОДИКАЛЫК ДОКУМЕНТТЕР ЖАНА МАТЕРИАЛДАР

9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизмдери

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизмдери

Башкаруунун сапаттын көзөмөлдөө жана негизги тышкы иш кагаздары

- Кыргыз Республикасынын “Билим берүү жөнүндө” мыйзамы (акыркы өзгөрүүлөрү менен)
- Кыргыз Республикасынын өкмөтүнүн “Улуттук аккредитациялык хендеш” жөнүндө жобосу жана Токтому.
- НКББП сын ишке ашыруунун сапатына тышкы баа берүүнүн системасы (иш берүүчүлөрдүн, бүтүрүүчүлөрдүн жана башка окуу процесинге тиешеси бар субъектилердин пикирин эске алуу жана аны талдоо)
- Башкаруунун сапатты көзөмөлдөө жана негизги ички иш кагаздары
- ОшМУнун миссиясы;
- Сапаттуу билим берүү тармагы боюнча ОшМУнун саясаты;
- Сапаттуу билим берүү боюнча жыл сайын түзүлүүчү максаттар;
- ОшМУнун өнүктүрүү концепциясы жана стратегиялык программалардын жыйнагы;
- ОшМУнун ректорунун кайрылуусу (жыл сайын);
- Сапат боюнча жыл сайын түзүлүүчү иш план;
- ПЦКнын ишмердүүлүгүн баалоо боюнча тийиштүү, макулдашынган критерийлердин негизинде өзүн өзү сурамжылоо, талдоо жүргүзүү.

- 9.1. Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизми.

Билим берүүнүн сапатын баалоонун ички механизми
1. Окуу дисциплиналары боюнча учурдагы жана аралык сынактардын негизинде бүтүрүүчүлөрдүн билимине баа берүү
2. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоодо алардын билим сапатына жүргүзүлгөн мониторинг <ul style="list-style-type: none"> - маалыматтык камсыздоо - жетекчилик чечимдерди кабыл алуу системасынын маалымат менен камсыз болушу жана анын аткарылышына болгон кызмат - баалоо каражаттарын түзүү жана жакшыртуу - бүтүрүүчүлөрдүн пикирлери жана иш берүүчүлөрдүн талантары боюнча бирдиктүү маалымат базасын түзүү.
3. Окутуунун жана окутуучулук курамдын сапатын баалоо жана кызматкерлерди мотивациялоо
4. Колледждин окуу-усулдук жана илимий ишмердүүлүгү боюнча жыл сайын отчет түзүү
5. Студенттерге, бүтүрүүчүлөргө, факультеттин кызматкерлерине жана иш берүүчүлөргө мониторинг жүргүзүү
6. Ички аудит
7. Окуу процессин уюштуруу боюнча жобону иш жүзүнө ашыруу жана студенттердин жетишүүсүн көзөмөлдөө системасы

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун тышкы механизми.

9.2. Билим берүүнүн сапатын баалоонун сырткы механизми
1. Билим берүү кызматынын сапатын укуктук жактан жонго салуу, окуу жайдын мамлекеттик (көз карандысыз) аккредитациядан өтүүсүнүн жыйынтыгын талдоо
2. Тышкы аудиттер (текшерүү)
3. Мамлекеттик жана аттестациялык комиссияларынын тарагаларынын эсеп кысабы
4. Окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнүн ишке жайгашуусу боюнча маалымат топтоо жана аны талдоо
5. Тышкы уюмдардын пикирлерин топтоо жана талдоо (анкетирлөө)
6. Студенттердин жыл сайын өтүүчү-эл аралык кесиптик билим берүү боюнча долбоорлорго катышуусу

10. НКББП ТОЛУГУ МЕНЕН ЖАНА АНЫ ТУЗГОН ДОКУМЕНТТЕРДИ УЛАМ ЖАҢЫЛООНУ УЮШТУРУУ БОЮНЧА РЕГЛАМЕНТ

10. НКББП ын мезгилдүү жаңыланып туруусун уюштуруунун эрежелери жана ага тийиштүү болгон иш кагаздары

Мамлекеттик билим берүү стандартынын талабына ылайык 060106 – “Ортопедиялык стоматология” адистиги боюнча негизги билим берүү программасын иштеп чыгуучулар тарабынан маалым менен жаңыланып турат. Жылына бир жолу бүтүрүүчү кафедра НКББПсы боюнча төмөнкү критерийлерге таянып талдоо жүргүзүп турууга милдеттүү.

- Окутууда колдонулуп жаткан дисциплиналар боюнча окуу-усулдук материалдарды, илимдин өнүгүүсү карата жана тийиштүү мыйзамдарга киргизилген өзгөртүүлөрдү эске алуу менен, актуалдуулугуна баа берүү ошондой эле аларды практика жүзүндө жайылтууга болгон жаныча мамиле.

- Студенттердин тандоо курстары боюнча дисциплиналарды окуу активдүүлүгүнө болгон баа.

- Бүтүрүүчү кафедра өзүн өзү текшерүүдө иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрүн тартуу керек.

- өзүн өзү текшерүүнү өткөрүү жана анын жыйынтыгы бүтүрүүчү кафедранын отурумунда бекитилип, отчет түзүлөт. Отчетто НКББПна өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча, текшерүүгө тартылган иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрү менен макулданылган сунуштар камтылышы керек. НКББП на сунушталган пикирлер төмөнкүлөрдү өзүнө камтышы керек

- дисциплиналардын жумушчу программаларына киргизилген өзгөртүүлөрдүн тизмеси

- практика боюнча программага киргизилген өзгөртүүлөрдүн тизмеси

- мамлекеттик сынак боюнча программага киргизилген өзгөртүүлөр

- тандоо курсу боюнча дисциплиналардын тизмесине киргизилген өзгөртүүлөр

- вариативдүү дисциплиналарга киргизилген өзгөртүүлөр

- өзүн-өзү текшерүүнү өткөрүү жана анын жыйынтыгы боюнча отчет, бүтүрүүчү кафедранын отурумунда бекитилгенден кийин бир ай аралыгында эл аралык медицина факультетинин Окуу-усулдук Кеңешинде (ОУК) каралып кошумча сын пикирлер жок болсо ОУК тун отурумунда бекитилет.

Эгерде текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча сын пикирлер катталса отчет оңдоого

(кемчиликтерин оңдоого) кайра иштеп чыгууга кайтарылат.

Өзүн өзү текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча билдирүүнү факультеттин окуу усулдук кеңеши өз отурумунда (ОУК) бекиткенден кийин 2 апта аралыгында (бекиткен күндүн баштан) окуу маалымат департаментине жөнөтүлөт (УИД – ОМД).

Окуу маалымат департаменти университеттин окуу усулдук бирикмесинин мүчөлөрүнүн ичинен рецензент кылып бирөөнү көрсөтөт. 10 жумушчу күн ичинде рецензент рецензиясын даярдап окуу усулдук бирикмесине тапшырат.

Университеттин окуу усулдук бирикмесинин отурумунда өткөрүлгөн текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча факультеттин деканынын доклады жана рецензенттин сын пикири угулат. Негизги билим берүү программасына өзгөртүүлөрдү киргизүү боюнча текшерүүнүн жыйынтыгына сын пикирлер айтылбаса, отурумда бекитилет. Негизги билим берүү программасына тийиштүү өзгөртүүлөрдү киргизүү маселеси ОшМУнун окумуштуулар Кеңешинин компетенциясына киргендиктен, НКББП на өзгөртүүлөрдү киргизүү ОшМУнун окумуштуулар Кеңешинин отурумунда бекитилет. Отурумда бекитилгенден кийин маалымат ОшМУнун расмий сайтына жайгаштырылат.

Тышкы изилдоону (экспертиза) уюштуруу тийиштүү негизги билим берүү программасын ишке ашыруучу факультеттин деканына жүктөлөт. Жүргүзүлгөн тышкы изилдоонун жыйынтыгы боюнча бекитилген эрежелдин талаптарына ылайык НКББП на өзгөртүүлөр киргизилет.

11. НКББП ИШТЕП ЧЫГУУЧУЛАРЫНЫН, ЭКСПЕРТТЕРИНИН ТИЗМЕСИ

НКББПнын түзүүчүлөр:

Негизги билим берүү программасынын жумушчу тобу

	Аты жөнү	Кызматы	Кызмат орду
1	Бакиров Нурлан Тажибасевич	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКсынын окутуучу	НКББП төрага
2	Мамаева Тамара Абдыкалыковна	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКсынын окутуучу	Мүчө
3	Орозбаев Амант Исмаилович	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКсынын окутуучу	Мүчө
4	Абдинова Бегайым Ташбайевна	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКсынын окутуучу	Мүчө
5	Султанов Бакай Кудайбердиевич	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКсынын окутуучу	Мүчө
6	Жээпбекова Гүлбарчын Баныевна	Медалым ишнин негиздери цикльнин окутуучусу	Мүчө
7	Кучкаров Удукбек Ибраимович	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКсынын окутуучу	Мүчө
8	Алымканов Сабай Абдрашович	Иш берүүчү	Мүчө
9	Калмуратов Зулумбек Салыевич	Ата-эне	Мүчө
10	Абдилазизов Ахун Абдилазизович	Бүтүрүүчү	Мүчө

Сырткы эксперттер:

1. Кожошев Бекмурат Бактыевич
2. Рахманов Таалайбек Тавибалтаевич
3. Сейдалиев Акылбек Маматкасымович

НКББПны түзүүдө мед терминдерди кыргызча которуу боюнча жооптуу: Эргешева А.

ТИРКЕМЕЛЕР.

1. Окуу планы (1-тиркеме)
2. Жумушчу окуу планы (2-тиркеме)
3. Программанын компетенциялар картасы (3-тиркеме)
4. Окуу планындагы базалык дисциплиналардын программасына аннотация
5. (4-тиркеме)
6. КОББ компонентке кирүүчү дисциплиналардын программасынын аннотациясы (5-тиркеме)
7. Практикалардын программасына аннотация (6-тиркеме" (жалпы медицина) адистиги боюнча бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик сынактары 2 (эки) этап менен өткөрүлөт